

ROMÂNIA

Acord de servicii de asistență tehnică rambursabile privind
Consolidarea Sistemului Statistic Național (P167217)

REZULTAT NR. 9 b

Raport privind serviciile de asistență oferite Beneficiarului pentru

Recomandări oferite Beneficiarului în pregătirea unui proiect de Strategie Națională pentru Dezvoltare Statistică (SNDS) pentru 2021-2027 (a se interpreta ca Strategia de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național – SDSSN)

Iunie 2021

Versiune revizuită Septembrie 2021

*Proiect cofinanțat prin Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020*

Declinarea responsabilității

Acest raport este un produs al Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare/Banca Mondială. Constatările, interpretările și concluziile exprimate în acest document nu reflectă în mod obligatoriu părerea Directorilor Executivi ai Băncii Mondiale sau ale guvernelor pe care aceștia le reprezintă. Banca Mondială nu garantează acuratețea datelor incluse în prezentul document.

Prezentul raport nu reprezintă neapărat poziția Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Drepturi de autor

Materialul din această publicație este protejat de drepturi de autor. Copierea și/sau transmiterea unor porțiuni din această lucrare fără permisiune poate constitui o încălcare a legilor aplicabile.

Pentru permisiunea de a fotocopiază sau retipări orice secțiune a prezentului document vă rugăm să trimiteți o solicitare conținând informațiile complete la: (i) Institutul Național de Statistică din România (B-dul Libertății nr. 16, Sector 5, București, România) sau (ii) Grupul Băncii Mondiale România (str. Vasile Lascăr nr. 31, etaj 6, București, România).

Mulțumiri

Raportul a fost realizat în strânsă colaborare cu Institutul Național de Statistică, care este principalul beneficiar al acestei lucrări. Autorii doresc să mulțumească colegilor de la Institutul Național de Statistică: Silvia Pisică, Lavinia Bălțeanu, Gabriela Popa, Gabriela Ionescu, Gabriela Mihalcea, Raluca Drăgoescu, Laurențiu Gavrilă, Florica Cîrstea, Bogdan Oancea, Maria Rădulescu, Daniela Ștefănescu, Florentina Gheorghe, Nina Alexevici, Mihaela Iordache, Mădălina Neacșu, Virginia Balea, Lucia Sinigaglia, Romi Mihăescu, Anda Finți, Cătălin Raiu, Bogdan Pătârlăgeanu, Radu Mugur Oprea, Simion Artur Emilian, Carmen Romaniuc, Liliana Pintilia, Daniel Vîrdol, Brebuleț Mariana, Marius Ajorca, Andoria Ioniță, Andreea Cambir, pentru implicare, sprijin extraordinar și feedback pe tot parcursul procesului.

Acest raport a fost pregătit și redactat de Mihai Vîlnoiu, Costel Todor, Dragoș Dinu, Ana Maria Manuela Moț, Juderica Dias, Carlo Vaccari, în cadrul unei activități de Servicii de Asistență Rambursabilă a Băncii Mondiale, coordonată de Mustafa Dinc, Cătălin Păuna și Michael Wild și revizuită de Clarence Tsimpo Nkengne, economist senior și Thomas Danielewitz, economist senior, statistician din partea Băncii Mondiale.

Acest raport a fost transmis în Iunie 2021 și revizuit în Septembrie 2021 în baza Acordului de servicii de asistență tehnică rambursabilă privind *Consolidarea Sistemului Statistic Național (P167217)*, semnat între Institutul Național de Statistică din România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare la 17 septembrie 2019. Acesta corespunde Rezultatului 9b din acordul menționat mai sus.

Cuprins

Lista acronimelor	4
Lista căsuțelor	6
Lista tabelor.....	6
1. Rezumat executiv	7
2. Introducere	9
3. Context și scopul unei noi SDSSN	9
4. Elaborarea SDSSN 2021-2027	11
5. Concluzii și recomandări.....	16
6. Anexe.....	19
Anexa 1. SDSSN 2021-2027	19
Anexa 2. Analiza SWOT.....	29
Anexa 3. Produse statistice.....	33
Anexa 4. Evaluarea capacității statistice a INS.....	34
Anexa 5. Chestionar pentru evaluarea capacității statistice a BNS	35
Anexa 6: Rezultatele chestionarelor utilizate	36
Anexa 7: Reuniuni ale grupurilor de lucru	37
Anexa 8: Programul Statistic Național Multianual 2021-2024.....	39

Lista acronimelor

ARDA	Asociația Regională de Dezvoltare Antreprenorială
CAPI	Intervievare personală asistată de calculator
CAWI	Intervievare online asistată de calculator
CDPS	Comitetul Director de Planificare Strategică
COMSTAT	Comitetul Sistemului Statistic Național
CPA	Clasificarea produselor în funcție de domeniul de activitate
CSN	Consiliul Statistic Național
DTS	Direcțiile Teritoriale de Statistică
SSE	Sistemul Statistic European
UE	Uniunea Europeană
RGA	Recensământul General Agricol
GAMSO	Modelul General de Activitate pentru Organizare Statistică
GFSM	Manual de Statistică a Finanțelor Guvernamentale
RGPD	Regulamentul General privind Protecția Datelor
GSBPM	Modelul Generic Statistic al Proceselor Funcționale
SGG	Secretariatul General al Guvernului
GSIM	Modelul Generic Statistic de Informații
TIC	Tehnologia informației și comunicațiilor
INS	Institutul Național de Statistică
NSO	Biroul Național de Statistică
RPL	Recensământul Populației și Locuințelor
UPP	Unitatea de Politici Publice
PSNA	Programul Statistic Național Anual
PSNM	Programul Statistic Național Multianual
RAS	Acord de Servicii de Asistență Tehnică Rambursabile
SNDS	Strategia Națională pentru Dezvoltarea Statisticii
SDSSN	Strategia de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național
TASC	Instrument pentru Evaluarea Capacității Statistice
UNECE	Comisia Organizației Națiunilor Unite pentru Europa
BM	Banca Mondială
GL	Grup de Lucru

Lista căsuțelor

Căsuța 1- SNDS – Ce și de ce?	11
Căsuța 2 - Definiția SSN.....	11
Căsuța 3 - Scor INS TASC	14
Căsuța 4 - Exemplu de Fișă de Informații pentru Indicatorii de Performanță Propuși.....	15
Căsuța 5 - Pași esențiali pentru SNDS.....	18

Lista tabelelor

Tabelul 1 - Mecanismul de implementare a SDSSN	14
Tabelul 2 - Cadrul logic al SDSSN: obiective strategice, specifice și măsuri	18
Tabelul 3 - Surse de finanțare estimate.....	26
Tabelul 4 - Sursa UE de finanțare a bugetului pentru implementarea SDSSN	26
Tabelul 5 - Buget pe obiective strategice, inclusiv activitățile recurente pe o perioadă de 7 ani .	27

1. Rezumat executiv

Strategia de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național pe perioada 2021-2027 (SDSSN) este a treia din seria documentelor programatice privind statistica oficială, elaborate după aderarea României la Uniunea Europeană în anul 2007 și se suprapune cu ciclul de programare europeană 2021-2027.

Noua Strategie continuă inițiativele nefinalizate ale strategiei anterioare până la finele anului 2020 și este fundamentată pe mai multe analize realizate în anul 2020: analiza funcțională, evaluarea strategiei anterioare, analiza SWOT și evaluarea capacității statistice a Sistemului Statistic Național (SSN). Pregătirea SDSSN a folosit în mare măsură o abordare participativă la nivelul INS dar mai puțin cu alte părți interesate ale SSN.

Acest raport prezintă abordarea în pregătirea SDSSN, respectiv contextul și scopul noii SDSSN; procesul; structura și componentele documentului strategic; concluziile și recomandările pentru INS și părțile interesate ale SSN privind acțiunile viitoare și modalitățile de îmbunătățire a procesului și conținutului; și un rezumat cu conținutul strategiei. SDSSN 2021-2027 este anexată acestui raport.

SSN are în vedere o integrare mai puternică a conceptelor armonizate la nivel internațional, o metodologie robustă și activități bazate pe calitate pregătite să contribuie la cultura statistică a cetățenilor și instituțiilor și care răspund, în același timp, nevoilor utilizatorilor de date într-o lume a transformărilor digitale

Pentru atingerea acestei viziuni, SSN va actualiza și adapta procesele de statistică și instrumentele de diseminare și va intensifica dialogul inter-instituțional atât în cadrul Consiliului Statistic Național, cât și a Comitetului Sistemului Național de Statistică pentru a promova prioritățile statistice pentru perioada 2021-2027, astfel:

- Dezvoltarea capacității de a furniza datele statistice necesare pentru a fundamenta, monitoriza și evalua politicile naționale și a implementa reglementările Uniunii Europene, în conformitate cu programele statistice naționale și ale Sistemului de Statistică European (SSE).
- Intensificarea colaborării în cadrul SSE, continuarea îmbunătățirii schimbului de cunoștințe, experiențe și metodologii, precum și schimbul de instrumente, date, servicii și resurse, ori de câte ori este nevoie.
- Îmbunătățirea capacității de producție a SSN prin metode de standardizare (GSBPM/GAMSO) a metodelor, tehnologiei informațiilor și proceselor și implementarea calității generale a managementului.
- Modernizarea instituțională a SSN prin actualizarea legii statisticii, definirea rolului și statutului statisticianului, întărirea rolului INS drept coordonator privind funcționarea optimă a SSN, asigurând sustenabilitatea resurselor umane, materiale și financiare pentru a putea satisface cerințele tot mai mari ale utilizatorilor de date cu informații statistice de calitate.
- Transformarea INS în centru nodal pentru integrarea surselor de date administrative în procesul statistic.

Prioritățile SSN trebuie văzute într-un context dinamic unde:

- a. statisticile oficiale devin din ce în ce mai importante prin asumarea obligațiilor și responsabilităților menite să măsoare impactul provocărilor majore cu care se confruntă societatea și economia și prin susținerea eforturilor celor responsabili pentru luarea de decizii bazate pe cunoaștere și pe disponibilitatea datelor statistice.
- b. acesta va fi implicat intrinsec în cercetare, cu componentele sale de dezvoltare și inovare, asociate cu nevoile societății de a măsura competitivitatea, interacțiunea dintre dezvoltarea economică, socială și de mediu, coeziunea socială, distribuirea resurselor materiale și umane și a efectelor politicilor în toate domeniile

- c. acesta ar putea exploata noi surse de date care să ofere o oportunitate extraordinară de a îmbunătăți actualitatea și relevanța statisticilor oficiale, precum și să reducă sarcina legată de răspuns; și
- d. acesta să fie nevoit să funcționeze în limitele constrângerilor bugetare din sectorul public.

În realizarea viziunii SSN, SDSSN definește cinci (5) obiective strategice susținute prin implementarea a douăsprezece (12) obiective specifice. Cele cinci obiective strategice sunt:

- **Îmbunătățirea promovării culturii statistice și a produselor și serviciilor statistice.** Va fi implementată prin creșterea și diversificarea comunicării statistice; îmbunătățirea diseminării informațiilor statistice și a accesului utilizatorilor la date statistice și metadata; și promovarea culturii statistice cu scopul de a atinge o rată de încredere a utilizatorilor de 95% în statisticile oficiale.
- **Consolidarea Sistemului Statistic Național.** Va fi implementată pentru a consolida producția statistică printr-o mai bună organizare și eficientizare a producției statistice pe domenii statistice în cadrul INS și, de asemenea, în cadrul altor producători de statistici oficiale și cu scopul de a atinge un grad îmbunătățit (de exemplu, 50%) de consolidare a producției statistice la nivelul SSN.
- **Modernizarea produselor și serviciilor statistice.** Va fi implementată prin inovarea procesului de producție statistică; îmbunătățirea metodelor de a obține produse și servicii statistice (inclusiv surse administrative); îmbunătățirea calității statisticilor oficiale și standardizarea proceselor statistice; cu scopul de a ajunge nivelul maturitate 4 GSBPM al implementării aplicațiilor IT (de la nivelul actual 1).
- **Dezvoltarea sistemelor și serviciilor IT.** Va fi implementată prin adoptarea limbajelor de programare modernă și a standardizării proceselor IT; migrarea aplicațiilor existente în cloud; și optimizarea managementului performanței cu scopul de a atinge scorul/stadiul 3 (comunicare bidirecțională) pentru sofisticarea serviciilor electronice ale INS (de la scorul/stadiul actual 2 – comunicare unidirecțională).
- **Îmbunătățirea cadrului instituțional și a capacității administrative.** Acest obiectiv vizează îmbunătățirea guvernantei publice a INS și SSN și va fi implementat prin dezvoltarea capacității administrative a INS în vederea sprijinirii modernizării produselor și serviciilor statistice și prin optimizarea managementului performanței, cu scopul de a realiza 93% din Programul Statistic Național Multianual (PSNM).

Luând în considerare tot efortul pentru operaționalizarea strategiei, incluzând și costurile recurente ale activităților pentru o perioadă de 7 ani, suma totală necesară este de 1844,18 milioane RON (circa 370 milioane euro). Din fonduri europene, bugetul estimat pentru implementarea inițiativelor SDSSN este de 57 milioane RON (aproximativ 11,4 milioane Euro) condensat în pachetul financiar menționat mai sus.

Monitorizarea și evaluarea Strategiei și raportarea progresului privind implementarea SDSSN va fi responsabilitatea INS și a Secretariatului General al Guvernului, coordonatorul strategiilor la nivel național.

2. Introducere

Acest raport a fost elaborat ca parte a Acordului de Servicii de Asistență Tehnică Rambursabile (RAS) privind *Consolidarea Sistemului Statistic Național* (P167217) implementat de Institutul Național de Statistică (INS) cu sprijinul Băncii Mondiale la elaborarea Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național (SDSSN) pentru 2021-2027.

Acest raport a fost elaborat cu informații din rapoarte anterioarele din cadrul RAS, inclusiv Rezultatul 9a – *Recomandări către Beneficiar în elaborarea unei foi de parcurs care detaliază acțiunile viitoare pentru implementarea SDSSN 2015-2020 până în 2020*, Rezultatul 4.1a – *Analiza funcțională și raport privind reorganizarea INS și a DTS (note și recomandări pentru îmbunătățirea instituțională)*, informații primite de la INS, reacție de la conducerea INS și experți, comparații cu bune practici internaționale și documente strategice ale principalelor organizații din domeniul statisticii, cum ar fi Ghidul SDSSN și Planul Strategic Eurostat pentru 2020-2024.

Procesul de elaborare a SDSSN s-a derulat pe o perioadă de nouă luni, între Iulie 2020 – Iunie 2021. În această perioadă echipa Băncii a oferit INS îndrumări și recomandări pentru a dezvolta proiectul de SDSSN 2021-2027 pe baza bunelor practici. Echipa a organizat, de asemenea, peste douăzeci (20) de ateliere de lucru și întâlniri cu personal relevant și conducerea INS pentru a discuta opțiuni și a oferi exemple privind identificarea obiectivelor strategice, stabilirea priorităților și direcțiilor și pentru a oferi îndrumări în pregătirea proiectului planului de acțiuni pentru implementarea SDSSN.

Conform termenilor de referință derivați din acordul RAS, sprijinul Băncii Mondiale a fost dublu: unul pentru efectuarea unei analize privind stadiul implementării SDSSN 2015-2020 și al doilea pentru elaborarea SDSSN 2021-2027. În ceea ce privește SDSSN 2015-2020, echipa Băncii a sprijinit evaluarea stadiului implementării strategiei și a oferit contribuții pentru dezvoltarea unei foi de parcurs privind acțiunile rămase care urmează a fi implementate. Concluziile evaluării și foaia de parcurs au fost folosite la elaborarea SDSSN 2021-2027.

3. Context și scopul unei noi SDSSN

Conceptul de Strategie de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național (SDSSN) a fost folosit de Guvernul României și INS după aderarea României la Uniunea Europeană (UE) în 2007. De când România a devenit stat membru al UE, două strategii au fost elaborate și implementate, pentru perioada 2008-2013 și respectiv 2015-2020. Elaborarea acestor strategii a înzestrat INS cu experiența de a elabora o strategie mai sofisticată pentru SSN, pentru a treia oară. Pe măsură ce mediul statistic evoluează, instituțiile s-au adaptat la noi oportunități și provocări, iar acestea au necesitat o nouă viziune și abordare strategică.

Implementarea SDSSN 2015-2020 s-a încheiat și a fost necesară o nouă strategie pentru perioada 2021-2027. Până la sfârșitul lui Iunie 2020, Strategia 2015-2020 a fost implementată în proporție de 66.1%, cu finalizarea a 81 de activități din cele 171 activități propuse. Revizuirea activităților propuse sub diferite obiective strategice din Strategia 2015-2020 arată că au fost întreprinse lucrări semnificative și multe activități au avansat. Unele dintre obiectivele strategice și acțiuni nu au atins gradul de maturitate planificată, iar unele nici nu au început. Motivele în acest sens au fost:

- Lipsa de resurse financiare – s-a constatat la componentele avute în vedere în domeniile IT, comunicare și diseminare care nu au fost lansate din cauza lipsei de finanțare.
- Lipsa de resurse umane – aceasta a explicat progresul mai redus față de cel planificat pentru unele activități în diferite domenii.
- Dificultăți privind cooperarea cu alte ministere și instituții publice – acest lucru s-a constatat la componentele ce priveau accesul și utilizarea datelor administrative în scopuri statistice, și nu în ultimul rând, în statisticile sociale.

Pe baza evaluării Strategiei 2015-2020, mai multe obiective strategice specifice și activități au fost transferate la noua Strategie 2021-2027. Aceasta include obiective și activități unde progresul a fost

limitat sau care nu au fost lansate din cauza lipsei de resurse, cum ar fi unele importante din domeniul IT&C, comunicării și diseminării, precum și unele legate de creșterea cooperării cu instituțiile publice, în special privind utilizarea datelor administrative și a dezvoltării registrelor administrative și a sistemelor de informații. Acestea au fost reanalizate și reformulate în lumina unor schimbări tehnologice a politicilor statistice și prioritizării în noua Strategie pentru 2021-2027.

Transformarea societății românești a urmat trendurile globale și europene și statisticile au fost reconfirmate drept un instrument major care trebuie folosit pentru a răspunde provocărilor și oportunităților emergente și pentru a sprijini procesul de dezvoltare. SDSSN a fost pregătită în contextul unei noi Comisii Europene care conduce reforme instituționale și a agendei pentru perioada 2021-2027 cu efecte directe asupra politicilor UE și a celor naționale; coordonarea și corelarea cu Obiectivele Globale de Dezvoltare Durabilă stabilite prin Agenda 2030; un nou parlament și guvern cu o listă de politici publice pentru perioada 2021-2024; și pandemia COVID-19 care a afectat Europa și țara în perioada 2020-2021 și a dus la răspunsul politic și economic la nivelul UE prin Planul de Redresare și Reziliență.

Aceste dezvoltări au avut un efect direct în reconsiderarea rolului statisticii și reprezintă o ancoră pentru noua SDSSN, necesitând o atenție constantă în ceea ce privește respectarea principiilor statistice; oferind răspunsuri adecvate la cererea crescută de date; identificând inițiativele pentru soluții alternative de colectare a datelor prin metodele CAWI și CAPI în producția de statistici; concentrarea pe date administrative și folosirea lor îmbunătățită datorită complexității anchetelor și recensămintelor în curs de pregătire sau implementare, alături de utilizarea metodelor computerizate de colectare a datelor, acestea au reformat perspectiva viitoarelor statistici; folosirea tehnologiilor și abilităților a fost reconsiderată; flexibilitatea privind implementarea activităților zilnice prin activități de la distanță și telemunca.

În acest context, dezvoltarea SDSSN a fost condusă de un scop și o viziune clară, iar INS a preluat un rol de conducere într-un proces de care vor beneficia toate părțile interesate ale SSN. Abordarea va consolida poziția INS de coordonator pentru producerea de statistici oficiale în România. Cu toate acestea, beneficiile și avantajele proiectării și implementării SDSSN sunt evidente pentru toată societatea și economia românească, și nu doar pentru părțile interesate ale SSN sau INS, prin:

- promovarea statisticilor ca un instrument cheie în susținerea agendei de dezvoltare a României 2030¹, modernizarea statisticii fiind una dintre prioritățile acestei agende.
- mobilizarea tuturor părților interesate relevante pentru promovarea unui SSN performant, cu accent pe importanța datelor orientate spre cerere și promovarea utilizatorilor ca principali parteneri ai SSN.
- consolidarea întregului sistem statistic oficial, coordonarea și armonizarea activităților în cadrul unui proces comun de implementare.
- răspunsul la nevoile diferitelor categorii de utilizatori privind analiza datelor și diseminarea și susținerea utilizatorilor pentru dezvoltarea sistemului statistic.

Scopul SDSSN este să pregătească și să ghideze programele de consolidare a capacității statistice, cu accent pe dezvoltarea și îmbunătățirea statisticilor oficiale și utilizarea lor pentru luarea deciziilor bazate pe dovezi la toate nivelurile societății și economiei. Prin acestea, concentrarea asupra conținutului și pregătirea procesului este esențială pentru a asigura obținerea rezultatelor finale vizate în SDSSN (vezi Căsuța 1 SDNS – Ce și De ce? *Sursa: Ghid SNDS, Aprilie 2018, PARIS21.ORG*).

¹ Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, adoptată de Guvernul României la 9 noiembrie 2018 prin Hotărârea de Guvern nr. 877/2018

Căsuța 1- SNDS – Ce și de ce?

SNDS este un cadru, proces și produs național pentru dezvoltarea statisticilor cu scopul să integreze statisticile în politica națională și în procesul de planificare; producerea informațiilor care să răspundă nevoilor diferiților utilizatori; integrarea sectoarelor și a altor actori în Sistemul Statistic Național (SSN); coordonarea întregului SSN; răspuns la provocările legate de date; livrarea unei revoluții de date promovate la nivel de țară; și dezvoltarea capacității de statistică de-a lungul “lanțului valoric statistic”.

Procesul de elaborare și de implementare a unei SNDS este unul consultativ și incluziv; ar trebui să implice toți actorii principali din SSN: producători și utilizatori de statistici, factori de decizie, partenerii tehnici și financiari, societatea civilă, sectorul privat, universități, etc.

Țările trebuie să aibă o viziune de ansamblu asupra dezvoltării sistemului lor statistic național care să includă nevoile naționale, regionale și internaționale; să abordeze cerințele de date privind planul de dezvoltare națională care, astfel, să devină parte a procesului de dezvoltare națională și a politicii de reducere a sărăciei; identifice programele prioritare de dezvoltare statistică ce raționalizează, astfel, desfășurarea activităților statistice și alocarea de fonduri; servește drept cadru pentru asistența internațională și bilaterală; include toate părțile unităților de producție de date legate de analiza și utilizarea datelor; urmărește standardele internaționale inclusiv cele privind calitatea; și construiește în baza activităților și experiențelor trecute și existente.

SDSSN ar trebui să fie elaborată din perspectiva SSN (vezi Căsuța 2 – Definiția SSN Sursa: *Ghid SNDS, Aprilie 2018; PARIS21.ORG*). Cu toate acestea, procesul nu a implicat activ toate părțile interesate.

Căsuța 2 - Definiția SSN

Conform OECD, Sistemul Statistic Național este ansamblul organizațiilor și unităților de statistică dintr-o țară care colectează, procesează și diseminează în comun statisticile oficiale în numele guvernului național. Ar putea include și orice statistici produse din bani publici sau în numele guvernului național.

Recomandările Băncii Mondiale pe perioada elaborării SDSSN s-au axat pe proces, pe cadrul metodologic pentru componente și pe conținutul Strategiei (vezi structura prezentată în secțiunile următoare). S-a recomandat o abordare participativă care să includă toate părțile interesate din SSN cu potențiale contribuții la SDSSN, dar aceasta s-a realizat doar parțial. Contextul pandemiei de COVID-19 a restricționat colaborarea și întâlnirile directe între părțile interesate ale SSN. Ca o compensare, proiectul SDSSN va fi urmat de un proces de consultare largă și publicitate în cadrul unor acțiuni obligatorii de avizare de către ministere și agenții și aprobarea de către Guvern.

Elaborarea și implementarea SDSSN ar fi un succes doar dacă părțile interesate validează conținutul, rezultatele și țintele, și dacă implementarea nu se abate de la plan. La rândul său, acest lucru necesită integrarea diferitelor elemente ale SDSSN ca să răspundă nevoilor utilizatorilor și să mobilizeze fonduri guvernamentale și, în plus, să primească sprijin din partea partenerilor participanți. Cu toate acestea, implementarea SNDS va avea nevoie de un dialog constant și continuu cu principalele categorii de utilizatori de date (Guvern, sector privat, societate civilă) pentru a răspunde nevoilor acestora, împreună cu un sprijin politic puternic și o recunoaștere explicită a rolului statisticilor în dezvoltarea societății, confirmată prin nominalizarea acesteia ca o prioritate în documentele strategice naționale de dezvoltare aprobate de Guvern.

4. Elaborarea SDSSN 2021-2027

Elaborarea SDSSN a fost și este un efort continuu al INS și cu implicarea reprezentanților părților interesate ale SSN, menit să ofere o viziune coerentă a viitorului statisticii românești, o listă de priorități și mijloacele prin care să se realizeze rezultatele obiectivelor stabilite, responsabilitățile instituțiilor în implementare și resursele preconizate pentru următoarea perioadă de șapte ani. De asemenea, SDSSN are

în vedere să faciliteze un dialog la nivel înalt privind importanța îmbunătățirii stabilirii priorităților și consolidarea proceselor de planificare, bugetare și monitorizare a politicilor în domeniul statisticii.

Procesul de dezvoltare a SDSSN a prevăzut a abordare colaborativă și participativă coordonată de echipa de proiect a INS și a Comitetului Director de Planificare Strategică, cu sprijin și recomandări din partea experților Băncii Mondiale. INS a stabilit grupuri de lucru și calendarul pentru elaborarea SDSSN pe baza metodologiei de planificare strategică propuse și a aprobat aplicarea instrumentelor sugerate. Grupurile de lucru din INS sprijinite de experții Băncii Mondiale au efectuat analiza mediului intern și extern și evaluarea capacității statistice a INS bazată pe instrumentele propuse și pe concluziile analizei SWOT. Mai mult, fiecare grup de lucru a dezvoltat obiectivele strategice, obiectivele specifice, mijloacele pentru implementare (măsuri) și indicatorii lor de performanță. A fost pregătită o estimare privind fondurile necesare pentru implementarea SDSSN pe baza informațiilor primite de la INS. La final, toate rezultatele de la grupurile de lucru au fost asamblate în structura SDSSN. Descrierea procesului de pregătire a SDSSN, fazele și structura acestuia sunt prezentate în secțiunile următoare.

4.1. Procesul de elaborare a SDSSN

Pentru desfășurarea și pregătirea componentelor SDSSN, echipa INS și experții Băncii Mondiale au agreeat de comun acord abordarea, ținând cont de cerințele din documentele strategice elaborate în cadrul legislativ și administrativ românesc, combinându-le cu experiența în planificare strategică, cu GAMSO și alte instrumente și bune practici de la organizațiile internaționale în domeniul statisticii. Prin aceasta, elaborarea SDSSN a aderat la un proces de planificare strategică cu un set de principii:

- **Transparență:** creșterea transparenței prin identificarea în mod public a rezultatelor și cheltuielilor planificate și atinse.
- **Responsabilitate:** întărirea responsabilității prin responsabilizarea miniștrilor față de un anumit set de rezultate în cadrul unei alocări bugetare definite pe o anumită perioadă de timp.
- **Aliniere:** alinierea planificării de politici și financiară prin armonizarea metodologiei și a calendarelor respective de planificare.
- **Orientat pe priorități:** susținerea alocării strategice a resurselor prin identificarea politicilor prioritare și a obiectivelor care stau la baza cererilor bugetare a fiecărei instituții.
- **Bazat de dovezi:** îmbunătățirea deciziilor bazate pe dovezi prin incorporarea indicatorilor măsurabili și a țințelor ca elemente de bază a planificării de politici și financiare.
- **Orientat pe performanță:** consolidarea orientării bazate pe performanță prin stabilirea și monitorizarea realizării țințelor de performanță multianuale.
- **Concentrare pe implementare:** punerea accentului pe importanța dezvoltării și monitorizării unui plan operațional și adoptarea măsurilor de remediere atunci când apar probleme.

Lansarea pregătirii SDSSN a inclus o serie de activități pregătitoare, și anume:

- a) Stabilirea Comitetului Director de Planificare Strategică (CDPS) – constând în directorii generali și directorii din INS și directorii Direcțiilor Teritoriale de Statistică (DTS). Responsabilitățile Comitetului Director de Planificare Strategică au fost următoarele:
 - Nominalizarea Grupurilor de Lucru în funcție de subiecte/domenii de interes.
 - Supravegherea procesului, actualizarea și implementarea SDSSN și a programului statistic național multianual (PSNM) și a programului statistic național anual (PSNA), conform metodologiei prevăzute pentru administrația centrală, sub coordonarea Secretariatului General al Guvernului (SGG).
 - Coordonarea activităților Grupurilor de Lucru.
 - Propunerea pentru consultare și aprobare de către COMSTAT și DTS a propunerii de Hotărâre a Guvernului (HG) de aprobare a versiunii finale a SDSSN; și

- Pregătirea planului anual de activități pentru implementarea PSNM.
- b) Nominalizarea Grupurilor de Lucru (GL) pe subiecte/domenii de interes - au fost înființate la nivelul INS și cuprind personal specializat de la INS și reprezentanți de la instituțiile din cadrul SSN cu competențe specifice în domeniul statisticii. Șeful Grupului de Lucru pe subiecte/domenii de interes a fost numit din rândul Comitetului Director. Au fost stabilite următoarele șapte grupuri de lucru care să acopere principalele direcții de acțiune în domeniu și să dezvolte componentele SDSSN:
 - #1GL - Promovarea culturii statistice (servicii cu valoare adăugată pentru utilizatorii de statistici)
 - #2GL - Procesele statistice (eficiența procesului și profesionalismul)
 - #3GL - Surse de date și metode inovatoare (noi surse de date și dezvoltarea de modele econometrice și metode de estimare)
 - #4GL - IT și infrastructura statistică
 - #5GL - Calitatea și confidențialitatea (standardele de calitate și reguli privind confidențialitatea datelor)
 - #6GL - Cooperarea statistică (relația cu alți producători de statistici și la nivel internațional)
 - #7GL - Îmbunătățirea cadrului instituțional și a capacității administrative
- c) Validarea metodologiei și instrumentelor alese pentru a fi folosite în fazele de formulare a SDSSN și dezvoltarea componentelor:
 - Metodologia planificării strategice²
 - Instrument pentru Evaluarea Capacității Statistice (TASC)³
 - Chestionarul UNECE pentru Evaluarea Birourilor Naționale de Statistică și Chestionarul pentru Agenții și Ministere de Resort
- d) Stabilirea calendarului elaborării și validării SDSSN
 - Perioada de elaborare (iulie 2020 - februarie 2021)
 - Revizuirea finală și validarea Strategiei (februarie – mai 2021).

Membrii COMSTAT au primit de la experții Băncii Mondiale un Chestionar de evaluare pentru Agenții și Ministere de Resort, la care au răspuns și l-au trimis înapoi.

Procesul privind elaborarea SDSSN a fost validat și implementat de INS cu sprijinul experților Băncii Mondiale pentru cele șapte grupuri de lucru printr-o serie de 23 de întâlniri desfășurate în perioada iulie - decembrie 2020 (vezi Anexa 7. Întâlniri Grupuri de Lucru).

4.2. Structura SDSSN

Din perspectiva structurii, SDSSN este aliniată cu actualele cerințe privind documentele strategice adoptate de Guvernul României. Conținutul SDSSN este ancorat la strategiile de la nivel înalt la nivel european și internațional (*Planul strategic 2020-2024 al Eurostat*⁴; *Programul Pieței Unice*; *Strategia de date a Uniunii Europene*⁵) și la nivel național (*Programul de Guvernare 2020-2024 al Guvernului României*) și conține informații din analiza mediului extern și intern, analizele funcționale ale SSN și INS, continuând inițiativele din strategia anterioară, alături de indicatori, mecanisme de implementare și procesul de monitorizare și evaluare.

² <https://nsdsguidelines.paris21.org/>

³ <https://www2.census.gov/software/tasc/tasc-manual.pdf>; The Tool for Assessing Statistical Capacity (TASC) was developed by the U.S. Census Bureau to assess the statistical capacity of National Statistical Offices (NSOs) to conduct censuses and household-based surveys.

⁴ https://ec.europa.eu/info/publications/strategic-plan-2020-2024-eurostat_ro

⁵ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-data-strategy_en

Structura SDSSN urmează recomandările Guvernului⁶ din 2021 privind structura strategiilor sectoriale, respectiv:

- a. Introducere
- b. Viziune
- c. Prioritățile, politicile și cadrul legislativ existente
- d. Definirea problemelor
- e. Obiective generale și specifice
- f. Rezultate așteptate
- g. Indicatori
- h. Proceduri de monitorizare și evaluare
- i. Instituții responsabile și mecanisme de implementare
- j. Implicații bugetare și surse de finanțare
- k. Implicații asupra cadrului legal

Componentele SDSSN au fost formulate de către grupurile de lucru din INS într-o abordare colaborativă și au fost validate în urma declarațiilor preliminare din partea fiecărui grup de lucru. Un rezumat al principalelor componente este prezentat mai jos:

Viziune – caracterul de viitor dorit și impactul instituției care este vizată de către strategie pe termen lung și mediu a fost formulată în baza considerațiilor EUROSTAT din Planul său Strategic.

Priorități, politici și cadrul legal existent și definirea problemelor – au fost extrase din analiza mediului (extern și intern) și informațiile colectate după aplicarea instrumentelor aprobate și finalizarea analizei SWOT (vezi Anexa 2).

Evaluările au oferit informații despre factorii și trendurile în mediile socio-economice și geo-politice, tehnologice, legislative (folosirea analizei PESTLE) și despre factorii și capacitățile organizaționale – factorii cheie organizaționali (resurse umane, sisteme de management și responsabilitate, suport tehnologic, structura organizațională și cultura muncii), care ar putea să afecteze pozitiv sau negativ capacitatea SSN de a realiza produsele statistice în conformitate cu programele statistice naționale anuale și a-și atinge viziunea și obiectivele strategice.

Preliminar evaluărilor, INS a aplicat Chestionarul UNECE pentru Evaluarea Birourilor Naționale de Statistică, Chestionarul pentru Agenții și Ministere de Resort (Anexa 6) și Instrumentul pentru Evaluarea Capacității Statistice (TASC) (vezi Anexa 5) la nivel individual și de grup, care a furnizat un scor indicativ privind capacitatea generală a INS (Căsuța 3), precum și o defalcare a zonelor de forță și slăbiciune în ceea ce privește capacitatea statistică (vezi Anexa 2).

Căsuța 3 - Scor INS TASC

	Grup		Individual	
	Capacitate instituțională	Alte Module	Capacitate instituțională	Alte Module
INS TASC Scor	72%	41%	76%	64%

Având rezultatul analizei mediului și analiza SWOT, INS, cu sprijinul echipei Băncii, a fost de acord să elaboreze o listă de inițiative bazată pe punctele tari și oportunitățile identificate pentru a soluționa punctele slabe și a atenua amenințările. Aceste inițiative au fost transformate în măsuri în SDSSN 2021-2027.

⁶ <http://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2020/08/HG-referitor-aprobare-metodologie-strategii-guvernamentale.pdf>

Obiective Strategice - declarații clare la nivel înalt privind rezultatele politicilor care sprijină realizarea viziunii instituției și care pot fi atinse în mod viabil pe perioada vieții SDSSN (2021-2027) au fost definite de către grupurile de lucru din INS cu sprijinul echipei Băncii Mondiale în șase întâlniri ale grupurilor de lucru. Obiectivele strategice sunt stabile pe perioada de programare și sunt SMART (specifice, măsurabile, realiste, realizabile și limitate în timp), iar rezultatele obiectivelor strategice sunt măsurate prin indicatori de impact.

Obiective specifice – declarații clare privind rezultatul politicilor care sprijină realizarea obiectivelor strategice pe perioada de programare a SDSSN (2021-2027) au fost definite de grupurile de lucru cu sprijinul echipei Băncii Mondiale în șase întâlniri ale grupurilor de lucru. Rezultatele obiectivelor specifice sunt măsurate prin indicatori de rezultat.

Măsuri (mijloace pentru implementare) – un grup de activități conexe legate de activități și/sau proiecte contribuind la atingerea obiectivelor specifice unui program au fost definite de către grupurile de lucru din INS cu sprijinul echipei Băncii Mondiale în 12 întâlniri ale grupurilor de lucru. Rezultatul măsurilor au fost exprimate prin indicatori de rezultat – cantitatea produselor sau serviciilor – rezultate - produse de instituție într-o anumită perioadă de timp efectuarea unui set de activități conexe. Rezultatele au legătură directă cu resursele care trebuie să fie consumate și duc la pregătirea bugetului.

Programe – un grup de politici (obiective specifice) cu măsurile lor asociate. Programul este conceput special să finanțeze acțiunile și activitățile necesare ale instituției responsabile cu sprijinirea implementării strategiei. Programele au fost definite de grupurile de lucru din INS cu sprijinul echipei Băncii Mondiale în două întâlniri ale grupurilor de lucru.

Sistem de Monitorizare Performanței – indicatorii de impact, rezultat și rezultat imediat au fost dezvoltati în perioada octombrie-decembrie 2020 în douăsprezece întâlniri ale grupurilor de lucru din INS cu sprijinul echipei Băncii Mondiale. Un eșantion de fișă de informații pentru indicatorii de performanță propuși au fost pregătiți și folosiți de către grupurile de lucru (vezi Căsuța 4). Procesul de dezvoltare a unui set de indicatori de înaltă calitate poate necesita un efort și timp și instituțiile responsabile cu implementarea vor ajusta indicatorii și țintele pe o perioadă de câțiva ani pentru a consolida sistemul de monitorizare.

Căsuța 4 - Exemplu de Fișă de Informații pentru Indicatorii de Performanță Propuși

Descrierea Indicatorilor de Performanță	Ținte de Performanță
- titlul indicatorului - tipul indicatorului - programul strategic/obiectivul pe care îl susține - sursa datelor - metodă de colectare - frecvența colectării/raportării	- evoluții istorice (ultimii 3 ani) - trenduri comparative (alte membre UE) - explicație pentru varianta semnificată - valoare pentru anul trecut/curent - ținte (4-7 ani) - justificarea țăintelor

Raportarea conform indicatorilor de impact, rezultat și rezultat imediat implică modul în care va fi efectuată monitorizarea SDSSN, frecvența raportării, cine va fi responsabil cu monitorizarea și raportarea SDSSN și când va avea loc actualizarea sau revizuirea SDSSN. Raportarea s-ar putea adapta printr-o aplicație de bază de date pe care ministerele de linie la folosesc pentru Planurile Strategice Instituționale.

Buget – costul rezultatelor dezvoltate în cadrul strategiei determină volumul de resurse. Activitățile SDSSN pot fi finanțate din resurse naționale (sau interne – bugetul de stat) ori din resurse externe (fonduri UE, granturi). Accesul la fonduri UE (prin INS) necesită o combinație de surse interne și

externe (UE). O practică uzitată este finanțarea costurilor operaționale prin resurse naționale, în timp ce finanțările externe pot fi folosite și justificate în cazul investițiilor suplimentare (de exemplu, dezvoltarea de noi instrumente, training și îmbunătățirea resurselor umane, dezvoltarea infrastructurii). Bugetul estimat pentru Strategie a fost pregătit de INS cu sprijinul echipei Băncii Mondiale.

În perioada august-decembrie 2020, echipa Băncii Mondiale a sprijinit șapte grupuri de lucru pentru a dezvolta analiza SWOT, obiectivele strategice, obiectivele specifice, măsurile și indicatorii lor de performanță și bugetul estimativ pentru noua SDSSN 2021-2027.

În perioada decembrie 2020 - februarie 2021 INS, cu sprijinul echipei Băncii Mondiale, a pregătit prima versiune a SDSSN 2021-2027 pe baza rezultatelor grupurilor de lucru și luând în considerare Metodologia din 2020 privind elaborarea Strategiilor Sectoriale a SGG.

4.3. Operaționalizarea SDSSN – Programul Statistic Național Multianual

Transpunerea obiectivelor strategice în acțiuni specifice și alocarea de resurse se finalizează ca operaționalizare a Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2021-2027 (SDSSN). Prin aceasta, Programul Statistic Național Multianual (PSNM) a fost elaborat ca instrument de planificare strategică, pe termen mediu (4 ani).

PSNM detaliază acțiunile necesare pentru a realiza progrese importante ale obiectivelor specifice și, în mod corespunzător, privind obiectivele strategice ale SDSSN 2021-2027. Acțiunile sunt elaborate la nivelul fiecărei măsuri și pentru fiecare domeniu statistic (dacă este necesar). La stabilirea priorităților programului statistic pentru perioada 2021-2024, au fost luate în considerare aspecte transversale, care au o importanță strategică pentru evoluția statisticii oficiale. PSNM finalizează acest raport și este prezentat în Anexa 8).

Prin acțiunile PSNM, INS își consolidează poziția de coordonator al SSN și asigură dezvoltarea capacității de producție statistică și consolidarea structurii și funcționalității SSN.

5. Concluzii și recomandări

SDSSN a fost elaborată într-o perioadă de nouă luni și la momentul acestui raport, procesul în sine a durat aproximativ 12 luni, inclusiv etapele pregătitoare dar se referă doar la INS. Proiectul de SDSSN este prezentat în Anexa 1. Întrucât versiunea finală a Strategiei este cea care urmează a fi supusă aprobării Guvernului României, INS are opțiunea și posibilitatea să reconsidere părți din document și, în urmând practica existentă, să genereze iterații suplimentare.

Elaborarea Strategiei a necesitat implicarea și efortul din partea unui număr mare de specialiști și experți. În general, pregătirea Strategiei poate fi considerată un succes. Dar, ca întotdeauna, este loc pentru a îmbunătăți atât procesul cât și conținutul. Astfel, următoarele sugestii ar putea fi considerate și aplicate de INS și părțile interesate ale SSN:

- INS trebuie să preia conducerea și coordonarea privind pregătirea și implementarea Strategiei și părțile interesate ale SSN trebuie să fie implicate în proces. Este important ca pentru viitoarele exerciții de redactare a documentelor strategice, INS să aibă un rol de conducere în acest proces, iar în același timp să recunoască rolul celorlalte instituții ale SSN – ca lider privind metodologia, respectiv principalii actori ai sistemului. Aceasta va genera o mai bună coordonare între părțile interesate și în cadrul INS privind stabilirea obiectivelor și inițiativelor/acțiunilor care sprijină obținerea rezultatelor.
- Este nevoie de claritate în sistemul de planificare folosit de INS și în structura documentelor strategice. Chiar dacă practica stabilită la nivelul INS indică o succesiune de documente strategice (Strategie – PNSM-PSNA), trebuie să existe o aliniere clară cu cele mai bune practici și normele pentru dezvoltarea acestora.

- Metodele utilizate pentru procesul de planificare trebuie să fie aliniate cu importanța și complexitatea sistemului. INS ar putea lua în considerare o metodologie pentru pregătirea strategiilor (proces și conținut) adaptată la specificul statisticilor. O abordare este folosirea Ghidului SDSSN, personalizarea acestora la condițiile locale și aplicarea lor întregului proces. Deoarece INS este o instituție indispensabilă a societății și contribuie la dezvoltarea acesteia prin statistici, este posibil ca o metodologie aplicată pentru strategiile sectoriale să nu răspundă cel mai bine caracteristicilor SSN.
- Părțile interesate și în special INS, ca potențial lider, au nevoie de capacități adecvate pentru planificare strategică. Acest lucru este important nu numai pentru procesul de planificare, dar și implementare și mai târziu pentru revizuirea strategiilor, pentru a stabili o structură de specialitate, depozitară a cunoștințelor, cu personal și instrumente, training și practici privind planificarea strategică. Procesul de planificare a beneficiat direct de implicarea Unității de Politici Publice (UPP), care a acționat ca un secretariat tehnic. Cu toate acestea, consolidarea capacității este importantă și necesară pentru toate departamentele INS, deoarece exercițiul de pregătire a strategiei are loc o dată la șapte ani.
- Se recomandă respectarea practicilor altor BNS și inițierea colaborării pentru îmbunătățirea strategiei sau luarea în considerare a elaborării unei strategii regionale de statistică, de exemplu cu țările vecine – Ungaria, Bulgaria, Serbia, Republica Moldova.
- Întâlniri cu alte părți interesate nu au avut loc din cauza pandemiei de COVID-19. În schimb, au fost utilizate mijloace alternative de corespondență, telefoane și întâlniri virtuale pentru pregătirea conținutului. În timp ce nu sunt un substitut ideal pentru elaborarea unei strategii, asemenea întâlniri virtuale permit aprobarea de către guvern. Recomandăm cu tărie ca înainte de a fi aprobată de guvern, INS să discute proiectul de strategie cu actorii SSN.
- Se recomandă ca o revizuire a strategiei să fie luată în considerare la jumătatea perioadei de programare deoarece mediul extern și intern este dinamic și strategiile trebuie să răspundă circumstanțelor aflate în schimbare. În trecut, strategiile au fost considerate drept declarații/planuri fără să existe posibilitatea să fie modificate.

Succesul implementării SDSSN rezidă în cinci etape esențiale, așa cum sunt definite în Ghidul SDSSN și ar trebui înțelese și urmate de toate părțile interesate ale SSN (Vezi Căsuța 5 – Pașii esențiali pentru SDSSN).

Actuala colaborare între INS și BM a finalizat, alături de alte activități, elaborarea strategiei. De asemenea, pe durata procesului s-a demonstrat necesitatea consolidării capacității în domenii acoperite în cadrul RAS și în procesul viitor de implementare a strategiei: procesul de susținere, instruirea resurselor umane și asistență tehnică, dezvoltarea instrumentelor de planificare strategică pentru implementare, alocarea resurselor și solicitări de finanțare de la diferite organizații naționale și internaționale, procese de monitorizare și evaluare, promovarea și diseminarea rezultatelor obținute, colaborarea la nivel național și internațional în parteneriate sau pentru promovare.

Căsuța 5 - Pași esențiali pentru SNDS

Gestionarea –care implică atât conducerea și managementul, este un pas esențial în procesul SDSSN – un proces care aduce schimbări ce trebuie gestionate în mod adecvat. Este nevoie de o conducere eficientă și un management bun la nivel politic, cu campioni SNDS eficienți, dar și la nivel organizațional și operațional, cu un SSN bine gestionat și coordonat, care vizează o SNDS de succes.

Angajare – Este nevoie de un angajament politic la nivel înalt, nu doar pentru lansarea procesului SNDS, dar și pentru creșterea utilizării informațiilor statistice în luarea de decizii și politici. Este nevoie de o conducere la nivel politic pe tot parcursul fazei de proiectare și implementare. De asemenea, este necesar să se asigure că toate deciziile majore sunt aprobate la același nivel. Cea mai mare provocare va fi obținerea unui angajament politic de durată.

Bugetare/Finanțare – Finanțarea activităților statistice este un efort constant pentru conducerea Sistemului de Statistică Național. Este o chestiune de bază în momentul conceperii și implementării Strategiilor Naționale pentru Dezvoltarea Statisticilor (SNDS). O strategie de strângere de fonduri ar trebui să asigure că sursele de finanțare – cu cerințele specifice – contribuie la atingerea obiectivelor strategice naționale.

Promovare – SNDS reprezintă o oportunitate fantastică pentru promovarea statisticilor, în special în etapa de proiectare unde se dezbate probleme precum proprietatea, actorii implicați, dialogul între producători și utilizatori, susținerea politică, finanțarea și guvernarea Sistemului Statistic Național. Promovarea a fost întotdeauna subestimată și trebuie să fie luată în considerare ca o componentă strategică a SNDS și ca o activitate continuă pentru creșterea profilului statisticilor.

Raportarea M&E – Monitorizarea și evaluarea procesului SNDS sunt componente importante ale ciclului SNDS. Chiar dacă unele dintre aceste sarcini sunt îndeplinite la o anumită perioadă de timp, acestea sunt considerate drept un instrument permanent care furnizează informații importante pentru a permite pe deplin etapa de gestionare a întregului proces al SNDS și, astfel, clasificate drept sarcini esențiale. În special, monitorizarea necesită o organizare constantă a activităților care vizează urmărirea sau alertarea managementului cu privire la potențiale probleme. Raportarea este de asemenea o sarcină care trebuie luată serios în considerare.

Banca Mondială ar putea să continue să sprijine INS și SSN în implementarea SDSSN 2021-2027 prin instrumente specifice, precum Servicii de Asistență Tehnică Rambursabile dedicate acestui scop.

6. Anexe

Anexa 1. SDSSN 2021-2027

***Strategia de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național (SDSSN)
pentru 2021-2027***

Declinarea responsabilității

Acest raport este un produs al Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare/Banca Mondială. Constatările, interpretările și concluziile exprimate în acest document nu reflectă în mod obligatoriu părerile Directorilor Executivi ai Băncii Mondiale sau ale guvernelor pe care aceștia le reprezintă. Banca Mondială nu garantează acuratețea datelor incluse în prezentul document.

Prezentul raport nu reprezintă neapărat poziția Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Drepturi de autor

Materialul din această publicație este protejat de drepturi de autor. Copierea și/sau transmiterea unor porțiuni din această lucrare fără permisiune poate constitui o încălcare a legilor aplicabile.

Pentru permisiunea de a fotocopia sau retipări orice secțiune a prezentului document vă rugăm să trimiteți o solicitare conținând informațiile complete la: (i) Institutul Național de Statistică din România (B-dul Libertății nr. 16, Sector 5, București, România) sau (ii) Grupul Băncii Mondiale România (str. Vasile Lascăr nr. 31, etaj 6, București, România).

Cuprins

Lista acronimelor.....	4
1. Introducere	6
1.1. <i>Necesitatea elaborării strategiei</i>	6
1.2. <i>Descrierea părților interesate și modelul de lucru</i>	6
2. Context	7
3. Priorități, politici și cadrul legal.....	8
3.1. <i>Cadrul legal al statisticilor oficiale în România și responsabilitățile instituționale ale INS</i>	8
3.2. <i>Prioritățile pentru perioada 2021-2027</i>	9
4. Viziune	10
5. Obiective strategice și specifice	10
6. Instituții responsabile și mecanisme de implementare	14
7. Rezultatele așteptate și indicatorii.....	16
8. Riscuri și acțiuni corective	24
9. Monitorizare și evaluare.....	25
11. Impactul asupra cadrului legislativ	28

Lista acronimelor

CAPI	Intervievare personală asistată de calculator
CAWI	Intervievare online asistată de calculator
CDPS	Comitetul Director de Planificare Strategică
CCME	Cadrul Comun de Monitorizare și Evaluare
COMSTAT	Comitetul Sistemului Statistic Național
CONRENA	Proiectul privind Consolidarea Sistemului Statistic Național
CSN	Consiliul Statistic Național
DTS	Direcțiile Teritoriale de Statistică
SSE	Sistemul Statistic European
RG	Recensământul General Agricol
GAMSO	Modelul General de Activitate pentru Organizare Statistică
GFSM	Manual de Statistică a Finanțelor Guvernamentale
RGPD	Regulamentul General privind Protecția Datelor
GSBPM	Modelul Generic Statistic al Proceselor Funcționale
SGG	Secretariatul General al Guvernului
GSIM	Modelul Generic Statistic de Informații
TIC	Tehnologia Informației și Comunicațiilor
INS	Institutul Național de Statistică
ISU	Inspectoratul General pentru Situații de Urgență
RPL	Recensământul Populației și Locuințelor
PSNA	Programul Statistic Național Anual
PSNM	Programul Statistic Național Multianual
SDSSN	Strategia de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național
SSN	Sistemul Statistic Național
TASC	Instrument pentru Evaluarea Capacității Statistice
TEMPO	Baza centrală de date de diseminare
BM	Banca Mondială
GL	Grup de Lucru

Cuvânt înainte

<această secțiune se va completa de către INS>

Se recomandă INS ca în versiunea finală a strategiei să includă și o referire la viziune, misiune, valori.

1. Introducere

1.1. Necesitatea elaborării strategiei

Informațiile și cunoașterea sunt elemente fundamentale pentru toate societățile moderne. Statisticile oficiale oferă o infrastructură informațională fiabilă și sunt bunuri publice care răspund nevoilor utilizatorilor: cetățeni, decidenți, cercetători și jurnaliști. Mai mult, statisticile oficiale au încercat întotdeauna să se adapteze schimbărilor majore din societate și economie.

Strategia de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național pentru perioada 2021-2027 (SDSSN) este a treia din seria documentelor programatice privind statisticile oficiale, elaborate după aderarea României la Uniunea Europeană în anul 2007 și se suprapune cu ciclul de programare europeană 2021-2027.

Scopul unei SDSSN este de a pregăti și ghida programe de consolidare a capacității statistice, cu accent pe dezvoltarea și îmbunătățirea statisticilor oficiale și a utilizării acestora pentru luarea deciziilor bazate pe dovezi la toate nivelurile din societate și economie.

Noua Strategie continuă inițiativele nefinalizate din strategia anterioară până la finele anului 2020 și este bazată pe mai multe analize efectuate în 2020: analiza funcțională, evaluarea strategiei anterioare, analiza SWOT a INS și evaluarea capacității statistice a Sistemului Statistic Național (SSN).

Alte elemente de bază ale ciclului de planificare și programare strategică privind operaționalizarea acestei strategii includ **PNSM** care vizează operaționalizarea obiectivelor strategice și specifice ale strategiei pe o perioadă de patru ani și **PSNA** și **planurile anuale de activitate** care implementează măsurile PSNM și strategia în fiecare an pentru a atinge obiectivele specifice și strategice.

1.2. Descrierea părților interesate și modelul de lucru

Începerea acestui proces a inclus o serie de activități pregătitoare, și anume:

- Stabilirea unui Comitet Director de Planificare Strategică (CDPS)
 - Nominalizarea Grupurilor de Lucru pe subiecte/domenii de interes (GL)
 - Stabilirea calendarului și perioada de elaborare (iulie 2020 – februarie 2021) și
 - Procesul de validare a proiectului Strategiei (februarie - iunie 2021).
1. Comitetul Director de Planificare Strategică constă în directorii generali și directorii de la Institutul Național de Statistică (INS) și directorii mai multor Direcții Teritoriale de Statistică (DTS).
Responsabilitățile Comitetului Director de Planificare Strategică au fost următoarele:
 - Nominalizarea Grupurilor de Lucru bazate pe subiecte și domenii de interes;
 - Supervizarea procesului, actualizarea și implementarea SDSSN și a programelor statistice naționale multianuale (PSNM) și a programului statistic național anual (PSNA), conform metodologiei aplicate administrației centrale, sub coordonarea Secretariatului General al Guvernului (SGG);
 - Coordonarea activităților GL;
 - Propunerea pentru consultare de către COMSTAT și DTS a propunerii
 - pentru Hotărârea de Guvern (HG) privind aprobarea versiunii finale a SDSSN; și
 - Pregătirea planului anual de activitate pentru implementarea PSNM.
 2. Au fost stabilite Grupuri de Lucru bazate pe subiecte/domenii de interes la nivelul SSN și care au dezvoltat componentele SDSSN și PSNM. Acestea cuprind personal specializat al INS și reprezentanți ai instituțiilor din cadrul SSN cu competențe specifice în domeniile cheie ale statisticii.
 3. Șeful Grupurilor de Lucru pe subiecte/domenii de interes a fost numit din rândul membrilor Comitetului Director.
 4. Au fost înființate următoarele șapte grupuri de lucru pentru a acoperi principalele direcții de acțiune în domeniu:

- Grupul de Lucru #1 - Promovarea culturii statistice (servicii cu valoare adăugată pentru utilizatorii de statistici)
- Grupul de Lucru #2 - Procesele statistice (eficiența procesului și profesionalismul)
- Grupul de Lucru #3 - Surse de date și metode inovatoare (noi surse de date și dezvoltarea de modele econometrice și metode de estimare)
- Grupul de Lucru #4 - IT și infrastructura statistică
- Grupul de Lucru #5 - Calitatea și confidențialitatea (standardele de calitate și reguli privind confidențialitatea datelor)
- Grupul de Lucru #6 - Cooperarea statistică (relația cu alți producători de statistici și la nivel internațional)
- Grupul de Lucru #7 - Îmbunătățirea cadrului instituțional și a capacității administrative

Din perspectiva structurii, SDSSN este aliniată cu actualele cerințe privind documentele strategice adoptate de Guvernul României. Conținutul SDSSN este ancorat la strategiile de la nivel înalt la nivel european și internațional (*Planul strategic 2020-2024 al Eurostat*⁷; *Strategia de date a Uniunii Europene*⁸, *Programul Pieței Unice*) și la nivel național (*Programul de Guvernare 2020-2024 al Guvernului României*) și conține informații din analiza mediului extern și intern, analizele funcționale ale SSN și INS, continuând inițiativele din strategia anterioară, alături de indicatori, mecanisme de implementare și procesul de monitorizare și evaluare.

Mecanismele de implementare și responsabilitățile sunt stabilite la nivelul INS și al părților interesate din SSN.

2. Context

Misiunea generală a statisticilor oficiale este să ofere date și informații credibile și relevante, și să se disemineze în societate la momentul potrivit. În acest sens, statisticile sociale joacă un rol important în a asigura unele răspunsuri adecvate cu privire la monitorizarea schimbărilor în societate generate de globalizare, presiuni demografice, schimbări climatice, interferențe culturale – toate asociate cu necesitatea ca statisticilor românești să țină pasul cu dezvoltarea tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC).

O transformare digitală are loc în întreaga lume. Disponibilitatea tot mai mare a datelor este o tendință de relevanță strategică pentru statisticile oficiale. Este necesară evaluarea și interpretarea semnificației acestor date într-un mod inteligent și interactiv. Aceste noi surse de date oferă o oportunitate imensă de a îmbunătăți actualitatea și relevanța statisticilor oficiale, precum și de a reduce sarcina de răspuns. Pe de altă parte, va exista o presiune competitivă din partea noilor producători de date, care poate schimba, în cele din urmă, rolul statisticilor oficiale. Trebuie să răspundem la întrebarea de bază: care este rolul viitor al unei infrastructuri informaționale fiabile și de înaltă calitate într-un astfel de mediu?

Globalizarea ne-a schimbat lumea. A apărut o realitate nouă și complexă care trebuie să fie captată de statisticile oficiale. Fenomene importante în societate, inclusiv crize economice, financiare și politice la scară largă, noi forme de organizare a producției economice prin lanțuri valorice globale și multinaționale, tendințe demografice globale care afectează țările în curs de dezvoltare și țările dezvoltate în multe feluri, precum și probleme de dezvoltare durabilă, solicită noi produse statistice, toate acestea depășind adăugarea de rezultate naționale separate și care sunt capabile să servească unor scopuri multiple. Pe lângă nivelul global și european, există o nevoie din ce în ce mai mare de a dezvolta statistici cu detalii geografice din ce în ce mai multe pentru a sprijini elaborarea politicilor naționale și regionale. Cum poate fi conceput portofoliul de produse și servicii de statistici oficiale pentru a reflecta cel mai bine aceste nevoi de informații?

⁷ https://ec.europa.eu/info/publications/strategic-plan-2020-2024-eurostat_ro

⁸ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-data-strategy_en

Calitatea nu este niciodată ieftină. Nici informațiile statistice de înaltă calitate nu sunt ieftine. Societățile moderne și factorii de decizie în politică arată o conștientizare redusă a necesității de a investi în producerea de statistici de înaltă calitate. Respondenții nu sunt entuziași când li se cere să completeze un chestionar. Bugetele limitate din sectorul public au condus la reducerea resurselor și pentru administrațiile statistice. Toate acestea creează o dilemă pentru statisticile oficiale. Cum se poate face față bugetelor reduse și nevoii de a reduce birocrăția, păstrând în același timp calitatea ridicată (inclusiv relevanța) care, la rândul său, este caracteristica cheie a „statisticilor oficiale” ?

Evoluția statisticilor oficiale ca bun public reflectă evoluția societății în care acestea se dezvoltă. În acest context evoluția statisticilor oficiale în Europa a însoțit diferite faze ale dezvoltării UE. Formele de integrare mai puternice sau mai slabe pot urma actuală fază, care ar putea fi caracterizată ca o perioadă de „management de criză”. Noi forme de guvernare economică au apărut în această perioadă și este clar că luarea deciziilor în Europa continuă să fie construită în întregime pe presupunerea unei baze de solide dovezi. Politicile UE stabilesc din ce în ce mai multe ținte și praguri folosind indicatorii statistici și astfel, Sistemele Statistice Naționale se confruntă din ce în ce mai mult cu cerințe de înaltă calitate pentru acești indicatori.

Starea SSN, actualele puncte slabe și amenințări, oportunități și puncte tari au fost identificate în timpul analizei SWOT (vezi Anexa 2).

3. Priorități, politici și cadrul legal

INS și ceilalți producători de statistici oficiale generează cel mai mare volum de informații din administrația publică din România. Datele produse în cadrul Sistemului Statistic Național sunt bunuri publice care se adresează unui spectru extrem de divers de utilizatori, fiecare cu nevoile sale de informații, și anume factorii de decizie în privința politicilor, operatorii economiei, cercetătorii științifici, reprezentanții media și publicul general.

Adecvarea procesului de statistică și a instrumentelor de diseminare pentru acest obiectiv ambițios reprezintă o provocare constantă pentru toate institutele naționale de statistică din lume, ținând cont că resursele sunt întotdeauna limitate. Această realitate impune o necesitate evidentă – prioritizarea activităților și programelor multianuale și anuale în funcție de cerințele de date statistice, pe de o parte, și de resursele disponibile, pe de altă parte, pentru a simplifica procesele statistice.

Găsirea unui echilibru între cerințele utilizatorului și abilitatea de a răspunde acestor cerințe presupune un dialog interinstituțional constant și intens, atât în cadrul Consiliului Statistic Național cât și al Comitetului Sistemului Statistic Național – principalele organisme care supraveghează buna funcționare corespunzătoare a Sistemului Statistic Național – și în afara lor. Prioritizarea eforturilor duce la alte provocări, de la îmbunătățirea cadrului legal și a cooperării instituționale la creșterea standardizării proceselor și infrastructurii informaționale.

3.1. Cadrul legal al statisticilor oficiale în România și responsabilitățile instituționale ale INS

Statisticile oficiale în România sunt organizate și operează în baza Legii 226/2009, cu modificările și completările ulterioare, care stipulează principiile, regulile de operare și modul de exercitare a funcțiilor sale pentru a îndeplini cerințele societății în cele mai variate și complexe domenii ale activităților economice și sociale. Sistemul Statistic Național include următoarele structuri:

1. INS, un organ specializat al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, subordonat Guvernului, finanțat de la bugetul de stat, a cărui organizare și funcționare este reglementată de Hotărârea de Guvern 957/2005 republicată, cu modificările și completările ulterioare. Potrivit HG 137/2020 Institutul Național de Top of Form Statistică Bottom of Form este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea prim-ministrului prin Cancelaria Prim-Ministrului. Totodată, potrivit anexei nr. 1 la

hotărârea Guvernului mai sus menționată, INS este instituție finanțată prin bugetul Secretariatului General al Guvernului. În afară de INS - principalul producător de statistici oficiale – există un număr de structuri cu profil statistic sau mixt în cadrul unor autorități sau instituții publice care includ și activități statistice. Acestea sunt incluse sub numele generic de “alți producători de statisticilor oficiale”.

2. Conform Legii Statisticii, toate statisticile oficiale, implicit inclusiv compartimentele menționate mai sus, sunt sub coordonarea metodologică și tehnică a INS.

Documentele statistice programatice existente care influențează documentul sunt în corelare strânsă cu prioritățile generale ale Secretariatului General al Guvernului, și sunt următoarele:

- a) Planul Strategic 2020-2024 al Eurostat⁹
- b) Strategia de date a Uniunii Europene¹⁰
- c) Programul Pieței Unice
- d) Programul de Guvernare 2020-2024 al Guvernului României

3.2. Prioritățile pentru perioada 2021-2027

Prioritățile statistice pe perioada 2021-2027 definesc cadrul general al activităților propuse pentru a atinge obiectivele strategice, în conformitate cu misiunea și viziunea. Aceste priorități sunt următoarele:

1. Dezvoltarea capacității de furniza datele statistice necesare pentru a fundamenta, monitoriza și evalua politicile naționale și a celor necesare pentru a implementa reglementările Uniunii Europene, conform programelor statistice naționale și cele ale Sistemului Statistic European (SSE).
2. Îmbunătățirea eficienței prin colaborarea sistematică în cadrul SSE, respectând în același timp principiul subsidiarității.
3. Intensificarea colaborării în cadrul SSE, intensificarea pe mai departe a schimbului de cunoaștere, experiențe și metodologii, precum și prin schimbul de instrumente, date, servicii și resurse, ori de câte ori este cazul.
4. Adoptarea arhitecturii de întreprindere ca un cadru comun de referință.
5. Îmbunătățirea capacității de producție a Sistemului Statistic Național prin standardizarea (GSBPM/GAMSO) a metodelor, tehnologiei informațiilor și proceselor și implementarea în general a managementului de calitate.
6. Modernizarea instituțională a SSN prin modernizarea legii statisticii, dezvoltarea rolului și importanței statisticianului, consolidarea rolului INS de coordonator aferent funcționării optime a Sistemului Statistic Național, asigurarea sustenabilității resurselor umane, materiale și financiare pentru a putea satisface cerințele tot mai mari ale utilizatorilor de date statistice, informații statistice de calitate, determinate și adaptate la evoluția societății.
7. Îmbunătățirea substanțială a cooperării și comunicării cu partenerii din cadrul Sistemului Statistic Național – furnizori, producători și utilizatori de date statistice – pentru a reduce povara răspunsului, a recunoaște rolul și importanța statisticilor oficiale, a răspunde mai bine cerințelor societății, și în final, pentru a permite o mai bună prioritizare a activităților.
8. Transformarea INS într-un centru nodal pentru integrarea surselor de date administrative în procesul statistic, ca sprijin pentru:
 - a. reducerea sarcinii de răspuns la anchetele statistice, în special, și a sarcinii administrative, în general.
 - b. creșterea acoperirii statistice a structurilor regionale și a zonelor geografice mici.
 - c. răspuns la noii utilizatori în domenii precum globalizarea, migrația și dezvoltarea sustenabilă.

⁹ https://ec.europa.eu/info/publications/strategic-plan-2020-2024-eurostat_ro

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-data-strategy_en

9. Consolidarea capacității INS, a direcțiilor statistice regionale și județene în vederea creșterii calității datelor colectate și a răspunde mai bine cerințele de date statistice ale comunităților locale.

4. Viziune

În timp ce intenția este de a păstra punctele tari, vom dezvolta Sistemul Statistic Național, care până la finele lunii iulie 2027 ar trebui să devină:

- furnizor modern de date coerente, relevante și fiabile bazate pe armonizarea conceptelor internaționale și pe o metodologie robustă, având ca principala reper calitate în toate activitățile, precum și un sistem strict de protecție a datelor în vigoare
- capabil să răspundă nevoilor utilizatorilor de date pe care îi va coopta într-un mod proactiv și va răspunde cerințelor lor de date într-un mod rentabil
- axat pe promovarea eficienței și creșterii productivității prin cooperarea în ceea ce privește schimbul de metode, instrumente, infrastructura tehnologică și, oricând este necesar, schimb de date în baza cadrului legal și a cerințelor necesare pentru a asigura confidențialitatea statistică
- orientat să profite de oportunitățile oferite de transformarea digitală și valorificarea noilor surse de date pentru a produce statistici relevante; și
- furnizor de date și diseminator de date într-o manieră interactivă, ușor de înțeles, pentru a îmbunătăți cultura statistică a cetățenilor și a instituțiilor.

5. Obiective strategice și specifice

Viziunea noastră de bază se bazează pe cinci piloni exprimați prin obiective strategice.

Obiectivul Strategic 1: Îmbunătățirea promovării culturii statistice și a produselor și serviciilor statistice

Cele mai adecvate instrumente de diseminare și comunicare vor fi implementate de SSN, pentru a satisface nevoile divergente și aflate în continuă schimbare ale utilizatorilor, atât la nivel național și local, și care sunt suficient de flexibile pentru a se adapta la tehnologiile emergente și a oferi îndrumare într-o lume cu o revoluție a datelor. Încrederea utilizatorilor în statisticile oficiale, numărul de utilizatori și vizualizări pe paginile oficiale ale INS (website, rețele de socializare) va crește ca dovadă a atingerii obiectivelor.

Acest obiectiv strategic va fi atins prin următoarele politici (obiective specifice)

Obiectiv Specific 1.1: Creșterea și diversificarea comunicării statistice

INS va continua să își îmbunătățească toate canalele de comunicare pentru a promova mai bine statisticile românești și a multiplica impactul comunicării. De asemenea, se va dezvolta capacitatea de comunicare a INS prin îmbunătățirea și modernizarea structurii, conținutului și formatului comunicatelor de presă prin folosirea tehnologiei web pentru a facilita accesul și înțelegerea datelor și informațiilor statistice și, prin aceasta, a obține un număr mai mare de măsuri de comunicare implementate pentru a promova datele și informațiile statistice online și pentru a avea o implicare mai mare în rețelele sociale specializate care expun interacțiunea/punctele de vedere ale SSN cu publicul larg și specializat. În același timp, gestionarea cererilor/cererilor de informații va fi simplificată pentru a crește ponderea subiectelor de interes statistic abordate și soluționate în numărul total de subiecte statistice de interes identificate pe agenda publică.

Obiectiv Specific 1.2: Îmbunătățirea diseminării informațiilor statistice și accesul utilizatorilor la date și metadata

INS se va strădui să fie mai agil și inovator, adresându-se în mod proactiv utilizatorilor pentru a asigura diseminarea și comunicarea eficientă a statisticilor printre diferitele grupuri de părți interesate și care se traduc prin acoperirea statistică și creșterea procentajului de utilizatori care iau

în considerare INS și SSN, dacă sursele de informare (site-ul web) sunt prietenoase și datele ușor de extras. INS își propune să crească numărul de date/metadate prin dezvoltarea de instrumente moderne și variate pentru informații rapide și complexe ale utilizatorilor și instrumente pentru diseminarea direcționată către diferite grupuri de utilizatori cu nevoi de date specifice. O atenție constantă se va acorda standardelor UE în statistică și beneficiilor utilizatorilor de a fi recunoscuți de acestea prin dezvoltarea și publicarea unei biblioteci digitale cu astfel de publicații pe site-ul web INS. Prin aplicarea acestora se are în vedere un grad mai bun de implementare a noilor metode de diseminare a statisticilor oficiale.

Obiectiv Specific 1.3: Promovarea culturii statistice

SSN va spori eforturile de sensibilizare și informare a publicului larg privind ABC-ul statisticilor, inclusiv cu o abordare direcționată pe i) mass media, ii) elevi, studenți, iii) factori de decizie din politică și experți din administrație/sectorul public. Vor fi elaborate și diseminate în fiecare an noi materiale de informații și sesiuni de comunicare/informare privind statisticile pentru a promova cultura statistică și rezultatul așteptat va contribui la folosirea informațiilor statistice în documentele de politici publice și publicații specializate și /sau a concura și a contracara știrile false.

Obiectiv Strategic 2: Consolidarea Sistemului Statistic Național

SSN are în vedere o mai bună organizare și eficientizare a producției statistice pe domenii statistice în cadrul INS și, de asemenea, în cadrul altor producători de statistici oficiale. Producția statistică va fi mai bine consolidată (într-un procent de 50%), ca urmare a acestor procese.

Obiectiv Specific 2.1: Consolidarea producției statistice de către INS

INS va optimiza structura organizatorică și va optimiza producția statistică pe domenii statistice, luând în considerare cele mai bune practici europene și internaționale, precum și evaluarea producției statistice. Eforturile vor fi transmise pentru a avea pentru întreaga producție lucrări statistice finalizate și la timp, respectând termenele și informațiile diseminate.

Obiectiv Specific 2.2: Consolidarea producției statistice de către alți producători de statistici oficiale

Se are în vedere o mai bună organizare și optimizare a producției statistice la nivelul celorlalți producători de statistici oficiale, ținând cont de cerințele naționale, europene și internaționale, precum și de situația resurselor și cunoștințelor la nivelul celorlalți producători de statistici oficiale. Accentul se va pune pe lucrările statistice pentru care termenul limită a fost respectat în conformitate cu PSNA.

Obiectiv Strategic 3: Modernizarea produselor și serviciilor statistice

SSN are în vedere păstrarea și creșterea constantă a încredere utilizatorilor în statistici. Pentru a asigura acest rezultat pe termen lung, vor fi implementate instrumente moderne și eficiente menite să îmbunătățească producția statistică, colectarea datelor statistice, standardizarea GSBPM până la nivelul 4 de maturitate și dezvoltarea de registre și baze de date statistice.

Acest obiectiv strategic va fi atins prin următoarele obiective specifice (politici):

Obiectiv Specific 3.1: Inovarea procesului de producție statistică

În perioada strategiei INS își propune să identifice și să implementeze surse de date complementare/auxiliare în procesele statistice, să obțină acces la aceste surse de date și să introducă metode și modele avansate care ar putea oferi valoare adăugată producției de statistici

oficiale. În complementarea acestui lucru, vor fi efectuate acțiuni adecvate pentru a dezvolta metode și tehnologii potrivite de folosire/integrare aceste noi surse de date în producerea de statistici naționale într-un mod fiabil pentru a reduce și sarcina de răspuns.

Obiectiv Specific 3.2: Îmbunătățirea metodelor de obținere a produselor și serviciilor statistice (inclusiv surse administrative)

Vor fi implementate instrumente electronice de colectare a datelor adaptate la sursele de date și informații disponibile la nivelul respondenților pentru a spori cercetarea statistică. De asemenea, se vor defini fluxuri de lucru și algoritmi de calcul adecvați pentru a construi indicatori statistici folosind surse de date administrative. Mai mult, se va îmbunătăți și/sau păstra Registrul Statistic al Exploatațiilor Agricole (REXA), Registrul Statistic al Întreprinderilor (REGIS) și Registrul Statistic Intraset. Mai departe, va crește folosirea metodelor electronice (de exemplu, CAWI și CAPI) de obținerea a datelor statistice în anchetele statistice privind gospodăriile. De asemenea, pentru a crește volumul de informații geocodate, se va actualiza Baza de Date cu Informații Geospațiale (GeoDAB). Rezultatele imediate ale implementării măsurilor vor fi vizibile pe perioada recensămintelor (RPL și RGA) și a anchetelor structurale în agricultură pe perioada dintre recensăminte care vor folosi integral un proces de colectare electronică a datelor.

Obiectiv Specific 3.3: Îmbunătățirea calității statisticilor oficiale și a standardizării proceselor statistice

Unul din scopurile SSN este să unească o gamă largă de bune practici care să sprijine managerii de proiect și personalul lor cu management de calitate și care să ofere dovezi pentru calitatea culturii la SSN. Acest lucru va fi reflectat printr-un număr crescut produse statistice pentru care se realizează rapoarte de calitate și de ponderea utilizatorilor mulțumiți de calitatea datelor și serviciilor oferite de INS. Pentru perioada planificată de strategie, SSN are în vedere armonizarea cercetării prin implementarea recomandărilor/metodologiei și instrumentelor de bune practici oferite de Sistemul Statistic European și alte ghiduri naționale și internaționale privind calitatea și confidențialitatea datelor statistice și noile metode/metodologii stabilite prin reglementările europene pentru producerea de statistici comparabile și de calitate. Mai mult, standardizarea proceselor statistice (GSBPM) va fi atinsă în toate domeniile statistice până la nivelul 4 de maturitate în ceea ce privește activitatea, metodele, informațiile și aplicațiile. În plus, se va consolida structura și funcția de coordonare a Sistemului Statistic Național.

Obiectiv Strategic 4: Dezvoltarea sistemelor și serviciilor IT

Sofisticarea serviciilor electronice pentru a sprijini producția statistică reprezintă calea pe care SSN intenționează să o urmeze pentru a urmări obiectivele modernizării și inovării tehnologice, respectiv pe baza unei infrastructuri flexibile, pentru a facilita eficiența proceselor pe care le deservește, prin virtutea faptului că TIC este factorul cheie în atingerea Țintelor stabilite prin această Strategie. În special, aceasta ilustrează opțiunile tehnologice cu privire la proiectele din următorii șapte ani în ceea ce privește standardizarea proceselor statistice, îmbunătățirea și dezvoltarea registrelor statistice integrate, folosirea noilor surse de date și tehnologii în producerea statistică.

Acest obiectiv strategic va fi atins prin următoarele obiective specifice (politici):

Obiectiv Specific 4.1 Adoptarea unui limbaj modern de programare și standardizare a proceselor IT

INS și SSN propun actualizarea aplicațiilor IT și dezvoltă module de standardizare pentru reutilizarea lor pentru chestionare și lucrări similare. Mai mult, pentru perioada următoare se propun măsuri de sprijin pentru tehnologia informației pentru procesarea și accesarea datelor și integrarea lor într-un cadru generalizat de aplicații, care să permită standardizarea atât a

tehnologiilor utilizate cât și a metodelor de proiectare în toate procesele pentru a susține producerea de date statistice conform standardelor GSBPM.

Obiectiv Specific 4.2 Migrarea aplicațiilor existente în cloud

INS își propune să îmbrățișeze cele mai noi tehnologii informaționale, cum ar fi tehnologia cloud (folosirea viitorului cloud guvernamental și european) pentru a asigura siguranța și securitatea datelor prin implementarea unei soluții de recuperare în caz de dezastru într-o locație diferită și pentru a crea o bibliotecă digitală cu cărți vechi rare în arhiva INS și îmbunătățirea și reînnoirea aptitudinilor personalului în mediul digital pentru a oferi răspunsuri efective la apariția noilor tehnologii emergente.

Obiectiv Strategic 5: Îmbunătățirea cadrului instituțional și a capacității administrative

Rezultatele pe termen lung ale Obiectivului Strategic 5 vizează îmbunătățirea guvernanței publice a INS și SSN. Pentru a implementa toate politicile propuse în acest document strategic, SSN trebuie să implementeze instrumente de bună practică, cum ar fi managementul modern al resurselor umane, bugetarea bazată pe performanță/dovezi, managementul proiectelor/produselor statistice, etc. Pe termen lung, INS urmărește o mai bună integrare a proceselor și adaptarea structurii organizaționale pentru a răspunde provocărilor din 2030, revoluției datelor și a agendei de dezvoltare.

Îndeplinirea obiectivului strategic va fi realizată prin următoarele obiective specifice (politici):

Obiectiv Specific 5.1 Dezvoltarea capacității administrative a INS pentru a sprijini modernizarea produselor și serviciilor statistice

INS va avea o rată ridicată de ocupare a posturilor vacante cu personal calificat corespunzător, deoarece vor fi implementate măsuri moderne de gestionare a resurselor umane, și anume recrutarea și selecția, motivarea nefinanciară, gestionarea forței de muncă, dezvoltarea unei culturi organizaționale, dezvoltarea continuă a competențelor (capacității) și a cunoștințelor (formării) personalului INS.

Planul de investiții de capital va fi realizat în mod corespunzător cu resursele bugetare alocate ca rezultat al eficientizării managementului financiar și al gestionării achizițiilor publice, al dezvoltării capacității de analiză, audit, control și gestionare a riscurilor, precum și al securității și al utilizării fondurilor externe și extrabugetare pentru dezvoltarea capacității administrative și instituționale.

Obiectiv specific 5.2 Optimizarea managementului performanței

Satisfacția colaboratorilor, partenerilor și utilizatorilor de date statistice (beneficiarii produselor generate de INS), precum și a personalului va crește și vor fi percepute îmbunătățite prin implementarea unui sistem electronic de gestionare a documentelor, implementarea unui sistem electronic de arhivare a bazelor de date (inclusiv microdate) și a documentelor în INS, implementarea condițiilor de telemuncă și consolidarea structurii și funcționării coordonate a Sistemului Statistic Național.

6. Instituții responsabile și mecanisme de implementare

Principalele instituții care participă la implementarea Strategiei ca entități responsabile sunt INS, ca și coordonator al Sistemului Statistic Național, ministerele și alte autorități ale administrației publice centrale menționate de către sistemul UE ca „alți producători de statistici oficiale”¹¹, precum și cei care contribuie la realizarea programelor statistice în baza protocoalelor și convențiilor încheiate cu INS și în conformitate cu programele naționale statistice anuale avizate de CSN și aprobate anual prin hotărâre de Guvern.

Implementarea Strategiei se concretizează prin programele statistice multianuale și programele statistice naționale anuale care o să includă implementarea acțiunilor și a elementelor cheie care contribuie la definirea sarcinilor, activităților, rezultatelor, măsurilor, interoperabilității între instituțiile implicate și principalele departamente din INS. Operaționalizarea strategiei constă într-un set de măsuri majore ca mijloace planificate pentru o perioadă multianuală în vederea atingerii obiectivelor specifice și ale obiectivelor strategice.

Tabelul 1 - Mecanismul de implementare a SDSSN

Obiectivul strategic		1. Îmbunătățirea promovării culturii statistice și a produselor și serviciilor statistice	
Obiective specifice	1.1 Îmbunătățirea și diversificarea comunicării statistice	1.2 Îmbunătățirea diseminării informațiilor statistice și a accesului utilizatorilor la date statistice și metadata	1.3 Promovarea culturii statistice
Măsuri	M1.1.1. Implementarea unor noi instrumente de comunicare pentru extinderea online M1.1.2. Monitorizarea, analiza și identificarea subiectelor de interes statistic pe agenda publică	M1.2.1. Îmbunătățirea disponibilității și accesibilității produselor și serviciilor statistice M1.2.2. Îmbogățirea conținutului bazei de date: TEMPO, baza de date de metadata și E-DEMO-URI M1.2.3. Realizarea unei biblioteci digitale cu publicațiile INS la standardele UE	M1.3.1. Diseminarea materialelor informative în vederea consolidării relațiilor cu mass-media M1.3.2. Organizarea de sesiuni de comunicare, întâlniri tematice pentru a cunoaște și înțelege activitatea statisticilor oficiale – pe diferite grupuri de părți interesate (sectorul public, politică, afaceri, public larg etc.).

Obiectivul strategic		2: Consolidarea Sistemului Statistic Național	
Obiective specifice	2.1. Consolidarea producției statistice de către INS	2.2. Consolidarea producției statistice de către alți producători de statistici oficiale	
Măsuri	M2.1.1 Organizarea și eficiența producției statistice pe domenii statistice	M2.1.2 Organizarea și eficiența producției statistice	

¹¹https://ec.europa.eu/eurostat/documents/747709/753176/List_other_national_statistical_authorities_0902.pdf/5c4dcaa3-3e89-3f2d-0b85-11ac005e2bb0?t=1630651686121

**Obiectivul
strategic**

3: Modernizarea produselor și serviciilor statistice

**Obiective
specifice**

**3.1. Inovarea procesului de
producție statistică**

**3.2 Îmbunătățirea metodelor de
obținere a produselor și
serviciilor statistice (inclusiv
surse administrative)**

**3.3 Îmbunătățirea calității
statisticilor oficiale și
standardizarea proceselor
statistice**

M3.1.1. Identificarea surselor de date complementare/ auxiliare, care pot fi accesate și utilizate/implementate în procesul de producție statistică pe baza unor modele statistice avansate

M3.1.2. Introducerea unor noi metode și modele statistice avansate

M3.2.1. Implementarea metodelor moderne de colectare a datelor (CAPI/CAWI) în ancheta privind gospodăriile eligibile

M3.2.2. Definirea fluxurilor de lucru și a algoritmilor de calcul pentru a dezvolta indicatori statistici utilizând surse de date administrative

M3.2.3. Intensificarea utilizării metodelor electronice de obținere a datelor statistice în ancheta întreprinderilor

M3.2.4. Actualizarea bazei de date de informații geospațiale (GeoDAB – Geo Database for Buildings / Baza de date Geo a Cladirilor) pentru a crește volumul de informații geocodate

M3.2.5 Modernizarea statisticilor agricole

M3.2.6 Actualizarea setului de indicatori naționali privind dezvoltarea durabilă în vederea implementării SNDDR 2030, în concordanță cu Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă și indicatorii europeni.

M3.3.1. Îmbunătățirea și creșterea vizibilității calității produselor statistice

M3.3.2 Standardizarea proceselor de colectare, prelucrare și difuzare a datelor statistice

M3.3.3. Implementarea de noi metode / metodologii reglementate de reglementările europene pentru producerea de statistici comparabile și de calitate

Măsuri

Obiectiv Strategic	4: Dezvoltarea sistemelor și serviciilor IT	
Obiectiv specific	4.1 Adoptarea limbajelor de programare moderne și standardizarea proceselor IT	4.2 Migrarea aplicațiilor existente în cloud
Măsuri	M4.1.1. Actualizarea aplicațiilor IT M4.1.2. Crearea de module standardizate pentru reutilizarea lor pentru chestionare și lucrări similare M.4.1.3. Îmbunătățirea și reînnoirea abilităților în mediul digital pentru a oferi răspunsuri eficiente la apariția noilor tehnologii	M4.2.1. Inventarul bazelor de date și a elementelor necesare pentru construirea magazinului de date și utilizarea tehnologiei cloud*) M.4.2.2. Implementarea unei soluții de recuperare în situații de dezastru într-o locație diferită M.4.2.3. Crearea unei biblioteci digitale cu cărți vechi rare din arhiva INS

*) Utilizarea tehnologiei cloud depinde de operaționalizarea acestui tip de tehnologie la nivel guvernamental

Obiectiv strategic	5: Îmbunătățirea cadrului instituțional și a capacității administrative	
Obiective specifice	5.1 Dezvoltarea capacității administrative a INS pentru a sprijini modernizarea produselor și serviciilor statistice	5.2 Optimizarea managementului performanței
Măsuri	M.5.1.1 Îmbunătățirea gestionării resurselor umane și adaptarea la nevoile organizației M.5.1.2 Măsuri de creștere a investițiilor	M5.2.1. Implementarea unui sistem de gestionare electronică a documentelor M5.2.2. Implementarea unui sistem electronic de arhivare a bazelor de date (inclusiv de microdate) și a documentelor din cadrul INS M5.2.3. Implementarea condițiilor de telemuncă M.5.2.4 Consolidarea structurii și funcționarea coordonată a Sistemului Statistic Național

Prin mecanismul de implementare este expusă logica de planificare a SDSSN și este asigurat procesul de schimbare la nivelul SSN.

7. Rezultatele așteptate și indicatorii

Toate activitățile avute în vedere pentru punerea în aplicare a obiectivelor enunțate în SDSSN vor produce rezultate tangibile și măsurabile care pot fi revizuite periodic în cursul implementării și vor fi întreprinse acțiuni corective, după caz. Măsurarea rezultatelor și indicatorii constituie dosar de înregistrare a progresele echilibrat care acoperă toate aspectele importante ale SSN, respectiv:

Utilizatorii sunt mai mulțumiți

- rezultate îmbunătățite în sondajele privind satisfacția utilizatorilor
- rezultate îmbunătățite în analize independente ale rezultatelor și calității datelor
- creșteri ale accesării și descărcărilor site-ului web al INS
- creșterea frecvenței cu care specialiștii în domeniu se întâlnesc cu utilizatorii pentru a discuta despre rezultatele și prioritățile datelor
- numărul și timpul referințelor la INS în mass-media s-au îmbunătățit.

Furnizorii de date sunt mai motivați

- rate de răspuns mai mari sau cel puțin nu în scădere
- mai puține refuzuri directe
- mai puține plângeri cu privire la sarcina primită de INS
- mai puține comentarii negative în mass-media
- creșterea proporției de raportare electronică.

Guvernul și alți parteneri oferă mai mult sprijin

- bugetul de funcționare primit de la Guvern rămâne același sau crește față de bugetele altor agenții guvernamentale
- fondurile primite pentru dezvoltări speciale rămân la un nivel ridicat
- unitățile cu profil statistic ale partenerilor sectoriali ai INS să devină operaționale
- sprijinul primit de la organizația parteneră internațională rămâne același sau crește

Personalul este mai motivat și mai calificat

- sondaje privind satisfacția angajaților efectuate, iar rezultatele indică îmbunătățirea
- rate de retenție îmbunătățite în rândul personalului mai tânăr, mai mobil
- reducerea numărului de locuri de muncă vacante
- creșterea cantității de formare primită în general și în funcție de tipul și nivelul de locuri de muncă
- măsuri de performanță operațională îmbunătățite

Sistemul statistic național este mai bine coordonat

- Consiliul Statistic Național este funcțional și se întrunește regulat
- creșterea frecvenței și regularității întâlnirilor între SCS și alte agenții statistice
- memorandumuri de înțelegere mai actuale și mai pertinente între SCS și fiecare dintre celelalte agenții statistice

Punerea în aplicare a măsurilor SDSSN va determina rezultate imediate (rezultate) care sunt supuse unei măsurători în fiecare an. Finalizarea măsurilor determină realizarea obiectivelor specifice și a celor care susțin realizarea obiectivelor strategice. Quantumul realizărilor în cadrul unui obiectiv specific se va încheia pe termen mediu și lung, respectiv rezultatele la nivelul obiectivelor specifice și impactul la nivelul obiectivelor strategice. Transformarea statisticilor va fi obținută în baza logicii de implementare (teoria schimbării), prezentată în continuare.

Tabelul 2 - Cadrul logic al SDSSN: obiective strategice, specifice și măsuri

<i>Măsura</i> Rezultate imediate (rezultate)		<i>Obiectiv specific</i> Rezultate (O)	<i>Obiectiv strategic</i> Impacturi (I)
M 1.1.1 Punerea în aplicare a unor noi instrumente de comunicare pentru extinderea online M 1.1.2. Monitorizarea, analiza și identificarea subiectelor de interes statistic pe agenda publică	1.1.1. Numărul de mijloace de comunicare recent implementate utilizate pentru promovarea datelor statistice și a informațiilor online. 1.1.2. Numărul subiectelor de interes statistic abordate și tratate identificate pe agenda publică	1.1 Îmbunătățirea și diversificarea comunicării statistice O.1.1. Ponderea subiectelor de interes statistic abordate și tratate în numărul total de subiecte de interes statistic identificate pe agenda publică	1: Îmbunătățirea promovării culturii statistice și a produselor și serviciilor statistice I.1. Încrederea utilizatorilor în statisticile INS
M1.2.1 Îmbunătățirea disponibilității și accesibilității produselor și serviciilor statistice M12.2 Îmbogățirea conținutului bazelor de date: TEMPO, baza de date de metadate și e-DEMO-URI M1.2.3. Realizarea unei biblioteci digitale cu publicațiile INS la standardele UE	1.2.1 Numărul de noi metode utilizate pentru difuzarea statisticilor oficiale implementate. 1.2.2 Procentul de date/metadate prelucrate 1.2.3. Biblioteca digitală realizată și publicată pe site	1.2 Îmbunătățirea diseminării informațiilor statistice și a accesului utilizatorilor la date statistice și metadate O.1.2 Gradul de implementare a noilor metode utilizate în diseminarea statisticilor oficiale	
M1.3.1. Diseminarea materialelor informative în vederea consolidării relațiilor cu mass-media M1.3.2 Organizarea de sesiuni de comunicare, reuniuni tematice pentru a cunoaște și înțelege activitatea statisticilor oficiale – cu privire la diferitele grupuri de părți interesate (sectorul public, politică, afaceri, public general etc.).	1.3.1 Numărul de materiale informative noi elaborate și diseminate în anul curent comparativ cu anul precedent 1.3.2. Numărul de sesiuni de comunicare / informare pe subiecte statistice	1.3 Promovarea culturii statistice O.1.3 Procentul de utilizatori care consideră că site-ul INS este cel puțin parțial prietenos	

<i>Măsura</i> Rezultate imediate (rezultate)		<i>Obiectiv specific</i> Rezultate (O)	<i>Obiectiv strategic</i> Impacturi (I)
M2.1.1 Organizarea și eficiența producției statistice pe domenii statistice	2.1.1.a Lucrări statistice pentru care termenul a fost respectat, conform evidențelor PSNA 2.1.1.b Lucrări statistice finalizate și pentru care se diseminează informații, inclusiv prin comunicate de presă	2.1. Consolidarea producției statistice de către INS O2.1. Gradul de consolidare a producției statistice de către INS	2: Consolidarea Sistemului Statistic Național I2. Gradul de consolidare a producției statistice de către SSN
M2.2.1 Organizarea și eficiența producției statistice	2.1.2 Numărul de lucrări statistice pentru care termenul a fost respectat în conformitate cu PSNA	2.2. Consolidarea producției statistice de către alți producători de statistici oficiale O2.2. Gradul de consolidare a producției statistice de către alți producători de statistici oficiale	
<i>Măsura</i> Rezultate imediate (rezultate)		<i>Obiectiv specific</i> Rezultate (O)	<i>Obiectiv strategic</i> Impacturi (I)
M3.1.1. Identificarea surselor de date complementare/auxiliare, care pot fi accesate și utilizate / implementate în procesul de producție statistică pe baza modelelor statistice avansate M3.1.2. Introducerea metodelor și modelelor statistice avansate	3.1.1 a Gradul (procentul) de implementare a surse de date complementare/auxiliare în procesele statistice 3.1.1. b Numărul de modele statistice avansate implementate 3.1.2. Procentul de produse statistice pentru care au fost introduse metode statistice avansate	3.1. Inovarea procesului de producție statistică O.3.a Grad (procent) de implementare a modelelor statistice avansate	

M3.2.1. Implementarea metodelor moderne de colectare a datelor (CAPI / CAWI) în sondajul gospodăriilor M3.2.2. Definirea fluxurilor de lucru și algoritmi de calcul pentru a construi indicatori statistici folosind surse de date administrative M3.2.3. Intensificarea utilizării metodelor electronice de obținere a datelor statistice în sondajul întreprinderilor M3.2.4. Actualizarea bazei de date cu informații geospațiale (GeoDAB) pentru a crește volumul de informații geocodate M3.2.5. Modernizarea statisticilor agricole M3.2.6 Actualizarea setului de indicatori naționali în vederea implementării SNDDR 2030 în concordanță cu Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă și cu indicatorii europeni.	3.2.1. Gradul de implementare pe un domeniu specific 3.2.2. Numărul de surse administrative utilizate 3.2.3. Numărul de anchete în colectarea electronică 3.2.4. Rata de actualizare a informațiilor legate de clădiri introduse în baza de date 3.2.5. Procentul de unități de raportare pentru care colectarea datelor se face prin metode moderne de colectare a datelor (CAPI) pentru RGA2020/ ASA 2023 3.2.6 Proporția de indicatori naționali de dezvoltare durabilă cu disponibilitate I și II.	<i>3.2 Îmbunătățirea metodelor de obținere a produselor și serviciilor statistice (inclusiv surse administrative)</i> <i>O3.2.a. Gradul de utilizare a surselor administrative</i> <i>O.3.2.b. Procentul de anchete statistice în care colectarea electronică se realizează cel puțin 50%</i>	3: Modernizarea produselor și serviciilor statistice <i>I.3.a Gradul de modernizare a produselor și serviciilor statistice</i> <i>I.3.b Nivelul de maturitate al implementării GSBPM</i>
M3.3.1. Îmbunătățirea și creșterea vizibilității calității produselor statistice M3.3.2. Standardizarea proceselor de colectare, prelucrare și difuzare a datelor statistice M3.3.3. Implementarea de noi metode / metodologii reglementate de reglementările europene pentru / producerea de statistici comparabile și de calitate	3.3.1. Procentul de anchete statistice pentru care se fac rapoarte de calitate 3.3.2. Nivelul de maturitate GSBPM corespunzător dimensiunilor activității/metodei/informațiilor/aplicațiilor 3.3.3. Ponderea anchetei armonizate din totalul anchetelor care au reglementări UE 3.3.4. Legea statisticii actualizată și aprobată	<i>3.3 Îmbunătățirea calității statisticilor oficiale și standardizarea proceselor statistice</i> <i>O.3.3. Nivelul de maturitate GSBPM corespunzător dimensiunilor activității/metodei/informațiilor/aplicațiilor</i>	

<i>Măsura</i> Rezultate imediate (rezultate)		<i>Obiectiv specific</i> Rezultate (O)	<i>Obiectiv strategic</i> Impacturi (I)
M4.1.1 Actualizarea aplicațiilor IT M4.1.2. Crearea de module standardizate pentru reutilizarea acestora pentru chestionare și lucrări similare M.4.1.3. Îmbunătățirea și reînnoirea abilităților în mediul digital pentru a oferi răspunsuri eficiente la apariția noilor tehnologii	4.1.1. Ponderea aplicațiilor actualizate în numărul total de aplicații IT inventariate 4.1.2. Numărul de module standardizate create 4.1.3. Gradul de participare a personalului în programele de formare în mediul digital	4.1 Adoptarea unor limbaje de programare moderne și standardizarea proceselor IT O4.1. Ponderea aplicațiilor actualizate în numărul total de aplicații IT inventariate	4: Dezvoltarea sistemelor și serviciilor IT I.4. Sofisticarea serviciilor electronice ale INS
M4.2.1. Inventarul bazelor de date și al elementelor necesare pentru construirea magazinului de date și utilizarea tehnologiei cloud **)	4.2.1. Numărul bazelor de date inventariate 4.2.2. Centrul de date clonat într-o altă locație 4.2.3. Gradul de participare a personalului la programele de formare digitală	4.2 Migrarea aplicațiilor existente în cloud O.4.2. Gradul centrului de date clonate într-o locație diferită	
M4.2.2 Implementarea unei soluții de recuperare în caz de dezastru într-o locație diferită M4.2.3 Crearea unei biblioteci digitale cu cărți vechi rare din arhiva INS			

<i>Măsura</i> Rezultate imediate (rezultate)		<i>Obiectiv specific</i> Rezultate (O)	<i>Obiectiv strategic</i> Impacturi (I)
M.5.1.1 Îmbunătățirea gestionării resurselor umane și adaptarea la nevoile organizației M.5.1.2 Măsuri de creștere a investițiilor	5.1.1. Ocuparea posturilor vacante cu personal adecvat 5.1.2. Procentul de realizare a investițiilor pentru care au fost alocate resurse bugetare	5.1 Dezvoltarea capacității administrative a INS pentru a sprijini modernizarea produselor și serviciilor statistice. O5.1. Gradul de participare a personalului la programele de formare profesională	5: Îmbunătățirea cadrului instituțional și a capacității administrative

M5.2.1. Implementarea unui sistem de gestionare electronică a documentelor M5.2.2. Implementarea unui sistem electronic de arhivare a bazelor de date (inclusiv de microdate) și a documentelor din cadrul INS M5.2.3. Punerea în aplicare a condițiilor de telemuncă M.5.2.4 Consolidarea structurii și funcționarea coordonată a Sistemului Statistic Național	5.2.1. Sistem electronic de gestionare a circuitului intern pentru documentele implementate 5.2.1. Sistem de arhivare electronică implementat 5.2.3. Condiții de telemuncă implementate 5.2.4. Legea statistică actualizată și aprobată	<i>5.2 Optimizarea managementului performanței</i> <i>O5.2.a. Gradul Sistemului de management al circuitului intern electronic pentru documentele implementate</i> <i>O5.2.b. Gradul de implementare a condițiilor de telemuncă</i>	I.5 Gradul de realizare a PSNM
--	---	--	--

*) Utilizarea tehnologiei cloud depinde de operaționalizarea acestui tip de tehnologie la nivel guvernamental

Indicatorii cheie de performanță ai SDSSN 2021-2027 sunt dezvoltati pe baza obiectivelor specifice stabilite, cu o bază și obiective în conformitate cu referințele existente și cu posibilitățile de realizare. Măsurarea realizării obiectivelor specifice se va face prin intermediul indicatorilor de rezultat care le sunt alocați și corelați pentru a corespunde indicatorilor de impact la nivelul obiectivelor strategice.

Tabel 3 - Indicatori cheie de performanță SDSSN

Indicatori de performanță (*)	Referința 2020	Ținta 2027
Indicator de impact		
Încrederea utilizatorilor în statisticile INS	(*)	95%
Gradul de consolidare a producției statistice de către SSN	(*)	50%
Ponderea utilizatorilor nemulțumiți de calitatea datelor și serviciilor furnizate de INS	13%	10%
Nivelul de maturitate al implementării GSBPM	1	3
Sofisticarea serviciilor electronice ale INS (**)	2	3
Gradul de realizare a PSNM	89%	93%
Indicatori de rezultat		
Ponderea subiectelor de interes statistic abordate și tratate în numărul total de subiecte de interes statistic identificate pe agenda publică	(*)	(*)
Gradul de implementare a noilor metode utilizate în diseminarea statisticilor oficiale	(*)	(*)
Procentul de utilizatori care consideră site-ul INS ca fiind cel puțin parțial prietenos	(*)	(*)
Gradul de consolidare a producției statistice de către INS	(*)	(*)
Gradul de consolidare a producției statistice de către alți producători de statistici oficiale	(*)	(*)
Gradul (procentul) de punere în aplicare a modelelor statistice avansate	0%	100%
Gradul de utilizare a surselor administrative	80,5%	88%
Procentul anchetelor statistice în care colectarea electronică se face cu cel puțin 50%	(*)	(*)
Nivelul de maturitate GSBPM corespunzător dimensiunilor activității/metodei/informațiilor/aplicațiilor	1	4
Ponderea aplicațiilor actualizate în numărul total de aplicații IT inventariate	(*)	(*)
Gradul de participare a personalului la programele de formare profesională	(*)	(*)
Gradul centrului de date clonate într-o locație diferită	(*)	(*)

Gradul de implementare a condițiilor de telemuncă	0	1
Gradul sistemului electronic de management al circuitului intern pentru documentele implementate	0	1

(*) INS va finaliza procesul de stabilire a valorilor țintă și a referințelor pentru principalii indicatori de performanță.

(**) Sofisticare¹² – modelul reflectă modul în care mediul de afaceri și cetățenii pot interacționa cu autoritățile publice. Procesele de furnizare a serviciilor guvernamentale sunt descrise în funcție de următoarele stadii de interacțiune: (i) informare, (ii) interacțiune unidirecțională, (iii) interacțiune bidirecțională, (iv) tranzacție și, în cele din urmă, (v) targetare. Cel de-al treilea și cel de-al patrulea nivel, interacțiunea bidirecțională și tranzacția, au devenit un standard pentru multe țări: formularele electronice sunt disponibile pentru majoritatea serviciilor; tranzacționare – numită și procesarea complet electronică a cazurilor – în care utilizatorul solicită și primește serviciul online, fără nicio altă formalitate suplimentară, devine din ce în ce mai frecvent. Cel de-al cincilea nivel, targetarea, oferă o indicație a măsurii în care sunt integrate front-office și back-office, datele sunt reutilizate și serviciile sunt furnizate în mod proactiv. Al patrulea și al cincilea nivel sunt denumite împreună „disponibilitate online completă”.

8. Riscuri și acțiuni corective

Implementarea SDSSN 2021-2027 este o sarcină complexă pentru întregul SSN și în special pentru INS. SSN trece printr-o transformare semnificativă. Aceasta reprezintă o oportunitate de a îmbunătăți infrastructura, capacitatea și capabilitatea. Perioada de planificare anterioară (2015-2020) a evidențiat mai multe aspecte esențiale pentru punerea în aplicare a strategiei, iar acestea sunt lecții învățate din trecut cu privire la: procesul de planificare trebuie să fie bine raționalizat; capacitățile ar trebui să fie puse în aplicare; resursele bugetare trebuie să fie bine planificate și consumate; implicarea părților interesate în punerea în aplicare ar trebui să existe de la începutul procesului de planificare; un sistem solid de monitorizare și evaluare trebuie să sprijine punerea în aplicare a strategiei.

Atenuarea riscurilor în implementarea strategiei va fi eficientă, iar INS va implementa planul de gestionare a riscurilor aferent tuturor măsurilor incluse pentru perioada de programare. Atenuarea va avea în vedere categoriile de bază ale evenimentelor de risc în cadrul unui proces de implementare a strategiei:

- Procesul de planificare: se va acorda o atenție deosebită planului corespunzător al tuturor măsurilor și acțiunilor, resurselor necesare, personalului și instrumentelor, acestea vor fi puse în aplicare de la începutul implementării;
- Implicarea părților interesate: sarcinile din strategia de implementare vor fi distribuite fiecărei părți interesate și vor exista planuri de acțiune pentru corelarea și coordonarea procesului de implementare; părțile interesate vor face parte dintr-o revizuire trimestrială a progresului în implementarea strategiei;
- Alocări bugetare: resursele financiare necesare pentru toate activitățile sunt asigurate prin intermediul bugetului de stat, fie din venituri naționale, fie din surse externe; suma bugetară pentru fiecare an menționată în strategie va fi confirmată prin lege și aceasta va fi o garanție a accesului la resursele bugetare necesare (prognozate);
- Capacitate: rezultatele strategiei vor fi un coagulator al tuturor managerilor și specialiștilor din INS și SSN și vor fi disponibile mijloace și instrumente pentru evitarea riscurilor în procesul de implementare;

¹² Smarter, Faster, Better eGovernment [(Guvernare electronică mai inteligentă, mai rapidă, mai bună)] a 8-a ediție a eGovernment Benchmark Measurement, noiembrie 2009; Comisia Europeană, Direcția Generală Societate Informațională și Media; http://uploadi.www.ris.org/editor/1278348425capgemini_8_egov_benchmark_2009.pdf

- Sistemul de management al riscului: prin utilizarea procedurilor și instrucțiunilor existente la nivelul INS, se va activa un registru de risc și un proces de control pe întreaga perioadă de implementare a strategiei.

9. Monitorizare și evaluare

Strategia 2021-2027 și programele multianuale din aceeași perioadă sunt aliniate - pe baza practicilor statelor membre ale UE definite de politicile generale ale programelor statistice anuale ale Uniunii Europene care preiau și detaliază obiectivele și setul de acțiuni - asigurându-le cadrul necesar pentru monitorizare: repere, termene, responsabilități, furnizarea de resurse și mijloace și evaluarea rezultatelor prin rapoarte anuale. În același timp, unul dintre cele mai importante elemente ale activității statistice, și anume calitatea statisticilor și managementul calității în statistică, va fi asigurată prin măsuri întreprinse de UE pe baza documentelor-cheie și a deciziilor Comisiei (Eurostat) și prin luarea și punerea în aplicare a unor acțiuni comune de către Sistemul Statistic Național, respectiv INS.

Cadrul de monitorizare și evaluare: Cadrul de monitorizare prevede monitorizarea și evaluarea indicatorilor de performanță pentru diferitele niveluri de planificare (strategie, PSNM, PSNA). INS va dezvolta un instrument intern (cel puțin prin utilizarea Excel) cu toți indicatorii pe surse și persoanele responsabile cu actualizarea anuală a valorilor indicatorilor. Cu ajutorul instrumentului, INS va monitoriza și evalua progresul anual al indicatorilor.

Raportare: Atunci când se decide ce să monitorizeze și cât de des, este important să nu supraaglomerați direcțiile operaționale ale INS. În general, programul de raportare variază, în funcție de indicatorii de performanță. Prin urmare:

- Indicatorii de intrare/produs vor fi măsurați de două ori pe an
- Indicatorii de realizare (realizare imediată) vor fi măsurați de două ori pe an
- Indicatorii de rezultat vor fi măsurați anual
- Indicatorii de impact vor fi monitorizați anual/la fiecare doi ani.

Evaluare: Pe lângă programele finanțate din fonduri europene, care sunt supuse unor evaluări riguroase ex-ante, interimare și ex-post, INS va consolida evaluarea periodică a întregului portofoliu de programe care este gestionat și care sunt incluse în strategie și PSNM și va fi armonizat cu programul de evaluare al programelor europene

Instrumente utilizate pentru evaluarea strategiei:

- Chestionarul TASC pentru evaluarea capacității statistice a INS
- Nomenclatorul cu indicatori de performanță (impact, rezultat și realizare)

10. Implicații financiare și surse de finanțare

Resursele umane ale INS s-au diminuat de la an la an din cauza nivelului foarte scăzut al salariilor comparativ cu pozițiile similare din sectorul public/privat. În consecință, unele posturi vacante nu sunt finanțate din bugetul central. Acest lucru a condus la o supraîncărcare a personalului existent și, de asemenea, a împiedicat desfășurarea anumitor activități.

Este necesară o finanțare semnificativă pentru renovare și digitalizare, care vor fi asigurate în mare parte prin fonduri europene nerambursabile.

Pentru perioada 2021-2027, următoarele resurse financiare sunt estimate ca fiind necesare pentru finanțarea implementării strategiei:

Tabelul 3 - Surse de finanțare estimate

Sursa de finanțare	Total RON (2021-2027)
Bugetul de stat	1 787 188 312
FEN (Fonduri UE nerambursabile)	57 000 000
Total estimat pentru obiectivele strategiei	1 844 188 312

Repartizarea resurselor pe măsuri specifice propuse pentru finanțare din fonduri UE este prezentată în Tabelul 5.

Luând în considerare întregul efort de operaționalizare a strategiei, incluzând și costurile recurente ale activităților pentru o perioadă de 7 ani, suma totală necesară este majorată la **1 844 188 312 RON**. Bugetul estimat pentru fiecare obiectiv strategic este prezentat în Tabelul 6.

Tabelul 4 - Sursa UE de finanțare a bugetului pentru implementarea SDSSN

Măsuri	(000) RON
M1.1.1. Implementarea de noi instrumente de comunicare pentru extinderea online	15 000
M1.2.3. Realizarea unei biblioteci digitale cu publicații INS la standarde UE	5 000
M4.1.1. Actualizarea aplicațiilor IT	10 000
M4.1.2. Crearea de module standardizate în vederea reutilizării lor pentru chestionare și lucrări similare	
M4.2.1. Inventarierea bazelor de date și a elementelor necesare pentru construirea magazinului de date și utilizarea tehnologiei cloud	
M.4.2.2. Implementarea unei soluții de recuperare în caz de dezastru într-o locație diferită	10 000
M.4.1.3. Îmbunătățirea și reînnoirea competențelor în mediul digital pentru a oferi răspunsuri eficiente la apariția noilor tehnologii.	5 000
M.4.2.3. Crearea unei biblioteci digitale cu cărți vechi rare din arhiva INS	2 000
M5.2.1. Implementarea unui sistem de gestionare electronică a documentelor	5 500
M5.2.2. Implementarea unui sistem electronic de arhivare a bazelor de date (inclusiv de microdate) și a documentelor din cadrul INS	2 500
M5.2.3. Implementarea condițiilor de telemuncă	2 000
TOTAL	57 000

Tabelul 5 - Buget pe obiective strategice, inclusiv activitățile recurente pe o perioadă de 7 ani

Buget total: <i>Bugetul de stat anual al INS aprobat prin Legea bugetului de stat 15/2021, plus bugetul suplimentar (a se vedea Tabelul 5).</i>	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2021-2027
	229.624.833	241.850.113	260.379.678	265.877.834	273.854.170	282.069.795	290.531.889	1.844.188.312
<i>1. Îmbunătățirea promovării culturii statistice și a produselor și serviciilor statistice</i>	4.566.669	9.691.932	10.306.781	10.428.058	10.641.683	10.860.745	11.085.410	67.581.278
<i>2: Consolidarea Sistemului Statistic Național</i>	198.925.508	204.368.159	212.162.339	216.950.391	223.730.588	230.716.849	237.915.357	1.524.769.191
<i>3: Modernizarea produselor și serviciilor statistice</i>	3.648.014	3.804.515	4.187.849	4.211.353	4.319.686	4.431.091	4.545.661	29.148.169
<i>4: Dezvoltarea sistemelor și serviciilor IT</i>	9.682.017	10.539.906	18.759.472	19.021.895	19.454.060	19.897.836	20.353.566	117.708.752
<i>5: Îmbunătățirea cadrului instituțional și a capacității administrative</i>	12.802.625	13.445.601	14.963.237	15.266.137	15.708.153	16.163.274	16.631.895	104.980.922

11. Impactul asupra cadrului legislativ

SDSSN nu va avea ca rezultat transformarea sau modificarea cadrului juridic actual al statisticii oficiale în România. Cu toate acestea, necondiționat de SDSSN, Legea statisticii din România urmează să fie modificată până la sfârșitul anului 2021, urmărind, în principal, trei scopuri:

1. adaptarea la modificările aduse Legii statisticii europene (Regulamentul (CE) nr. 223/2009)
2. reflectarea în Legea Statisticii românești a strategiilor naționale de dezvoltare, cu impact asupra statisticilor oficiale
3. introducerea de noi prevederi legale pentru a dezvălui noi obiective și sarcini rezultate din evoluția economică și socială a României și a problemelor legate de statisticile europene și mondiale apărute în perioada de la sfârșitul ultimelor modificări ale Legii privind statisticile oficiale (Legea nr. 226 / 2009, cu modificările și completările ulterioare) și până în prezent.

Mai exact, conform modificărilor aduse Legii Statisticii Europene, modificările vizează consolidarea rolului statisticilor oficiale în cadrul autorităților publice naționale prin evidențierea, mai puternic, a principiilor transparenței, vizibilității și independenței profesionale a statisticilor oficiale; stabilirea procedurilor de recrutare și numire a conducătorilor INS și a șefilor serviciilor de statistică din cadrul altor autorități naționale responsabile cu producerea și difuzarea statisticilor oficiale, a sarcinilor acestora, accesul nerestricționat al INS la sursele de date administrative pentru a eficientiza procesul statistic; consolidarea rolului INS ca și coordonator pentru o funcționare optimă a Sistemului Statistic Național; asigură resursele umane, materiale și financiare capabile să răspundă cerințelor tot mai mari ale utilizatorilor de date statistice, informații statistice de calitate, prompte și adaptate la evoluția societății. În același timp, modificările aduse Legii vizează eliminarea prevederilor care nu mai corespund cadrului juridic existent în domeniul administrației și adăugarea unor prevederi care să reflecte reglementările cadrului juridic și specificul procesului de dezvoltare economică și socială.

Anexa 2. Analiza SWOT

Puncte tari

Aspecte juridice și organizatorice

- Cadrul legal existent în statistici. Responsabilitatea INS recunoscută de lege cu privire la producerea datelor statistice oficiale.
- Confidențialitatea statistică este garantată de lege.
- În general, capacitatea de resurse umane a INS constă din personal calificat cu experiență, cu o bună capacitate operațională și mobilitate a personalului și disponibilitate de a se angaja în proiecte noi.
- Activitățile din programele anuale și multianuale sunt de obicei finanțate de la bugetul de stat, dar pot include fonduri extrabugetare și fonduri de la organizațiile internaționale.

Infrastructură statistică

- Indicatori statistici bine-cunoscuți, cum ar fi comerțul exterior, balanța de plăți, finanțe guvernamentale, statistica monetară, statistica bancară, statisticile fiscale, statisticile muncii, statisticile sociale și altele sunt produse în mod regulat de sistemul statistic de stat. Aceste produse statistice fac parte din infrastructura statistică și sunt dezvoltate prin recensăminte, anchete, date administrative și alte mijloace de colectare a datelor.
- În general, sistemul de producere a datelor a fost instituționalizat. Datele sunt colectate în birourile teritoriale și apoi trimise la sediul central pentru prelucrare, analiză și diseminare.
- În ultimii ani s-au făcut eforturi considerabile pentru modernizarea producției statistice și implementarea standardelor internaționale. În majoritatea cazurilor, lucrările au început de la cele mai recente versiuni ale standardelor internaționale și bunelor practici în anumite domenii.
- Strategia de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național și a statisticii oficiale românești în perioada 2015 – 2020 a servit drept bază pentru dezvoltarea programului multianual și anual de activități statistice.
- Experiență vastă în dezvoltarea și implementarea Programului Statistic Național Anual (PSNA) și a Programului Statistic Național Multianual (PSNM).
- Proiectele de programe trec printr-un proces de consultare cu utilizatorii într-un portal guvernamental pentru discuții înainte de aprobare.
- Programele anuale și multianuale sunt monitorizate periodic de INS.
- Sistemele de clasificare utilizate de INS sunt în general compatibile cu standardele și clasificările internaționale în toate domeniile activității INS și a celorlalți producători de statistici oficiale (de exemplu, NACE Rev.2, CPA, GFSM, GSBPM). Utilizarea clasificărilor, ghidurilor și recomandărilor internaționale cu privire la metode este răspândită în toate domeniile statistice.
- GSBPM (procese statistice standard) – business – maturitate nivel de standard 3 din 5 (nivel de standardizare).
- GSBPM - metode – nivelul de maturitate 1 din 5.
- GSBPM - informații - nivelul de maturitate 1 din 5.
- GSBPM- aplicații - nivelul de maturitate 1 din 5.
- Baza de date online standardizată de metadate.

- În conformitate cu standardul GAMSO (standardul procesului de management) și principiul # 13 oportunitate și punctualitate CoP, ca parte a dimensiunii evaluării calității în statistici, se aplică sistemul lunar de monitorizare a sarcinilor, ca parte a PSNA.
- Operațiune activă care asigură managementul calității la nivelul INS și DTS.
- Disponibilitatea personalului de asimilare a noilor cunoștințe și valorizare a competențelor corespunzătoare
- În prezent, INS deține un registru comercial al entităților (entități orientate spre afaceri, instituții bugetare, organizații neguvernamentale și întreprinzători persoane fizice) folosind informații de la autoritățile de înregistrare (Ministerul Justiției și Ministerul Finanțelor).
- Pentru a colecta date brute, INS și alți APSO folosesc o combinație a tuturor metodelor statistice comune, inclusiv recensăminte, anchete periodice prin sondaj, anchete ad-hoc și surse administrative. Pe scurt, metodele statistice utilizate de INS sunt în general adecvate, dar ar putea fi îmbunătățite.

Relații cu utilizatorii și furnizorii

- Informațiile statistice produse de INS sunt disponibile prin intermediul mai multor instrumente de diseminare, inclusiv canale media, internet și publicații pe suport de hârtie. Diseminarea datelor prin baze de date online și facilitarea descărcării datelor în diferite formate sunt disponibile. Datele statistice agregate cu privire la indicatorii macroeconomici și sectoriali cheie orientați către publicul larg, sunt disponibile prin internet.
- INS utilizează în mod activ sisteme informaționale pentru colectarea datelor electronice, evidența persoanelor juridice, precum și gestionarea bazelor de date ale indicatorilor socio-economici.

Infrastructura de prelucrare a datelor

- Software-ul este disponibil și utilizat atât în birourile centrale, cât și în cele teritoriale.
- Practicile de management al datelor și de securitate par a fi suficiente, cu backup-uri regulate de date la computere și servere în alte locații. Administrarea conținutului pe Internet este în prezent centralizată, cu o mică echipă responsabilă cu implementarea tuturor actualizărilor site-ului web INS.
- Infrastructura statistică existentă – tehnologii de colectare, prelucrare și analiză a datelor.
- Managementul calității datelor în INS este eficient.
- Implementarea instrumentului de calcul al costurilor SICCA (software de colectare a costurilor).

Puncte slabe

Probleme juridice și organizaționale

- Aplicabilitatea cadrului juridic și instituțional al SSN nu a fost îmbunătățită în mod adecvat. Coordonarea și colaborarea slabă din cadrul SSN și a Comitetului Sistemului Statistic Național (COMSTAT).
- Furnizarea de date din surse administrative nu poate fi impusă. Legea 226/2009, cu modificările și completările ulterioare, prevede la articolul 46 sancțiuni pentru săvârșirea de contravenții de către orice persoană juridică, dar legea nu face distincție între entități publice sau private.
- Întârzierea aprobării PSNA prin Hotărâre de Guvern din motive independente de INS, din cauza schimbărilor frecvente în structura Guvernului și a membrilor cabinetului.
- Constrângeri de resurse în ceea ce privește capacitatea limitată a resurselor umane (atât numărul de personal, cât și expertiza tehnică) de a colecta, compila, prelucra, analiza și disemina statistici și informații statistice.

- Condiții de plată relativ neatractive pentru mulți angajați, în comparație cu alte organizații ale administrației publice centrale.
- Îmbătrânirea forței de muncă la INS și DTS.
- Număr insuficient și inadecvat de programe de formare profesională.

Infrastructura statistică

- Puncte slabe tehnice în cadrul sistemului. Părțile interesate din statistică utilizează diferite baze de date și sisteme de date, cu o serie de tipuri și frecvență a ciclurilor statistice; acest lucru nu facilitează accesul publicului la datele relevante. În prezent, sistemul nu are o abordare coordonată a producției și utilizării registrelor statistice. Acest lucru ar permite o abordare la nivel de sistem a producției, alocării, accesibilității și monitorizării datelor statistice.
- Structura organizațională necorespunzătoare.
- Instruire și capacitate reduse / limitate în atragerea asistenței tehnice externe, lipsa capacității de absorbție a fondurilor alocate.
- Capacitate administrativă limitată a statisticilor de a reacționa la schimbările din economie.
- Resurse insuficiente alocate pentru GIS la INS și DTS, în special în ceea ce privește geo-locarea recensămintelor.

Relații cu utilizatorii și furnizorii

- Dialog deficitar cu utilizatorii externi de date.
- Vizibilitate redusă a activităților statistice și lipsa unei politici uniforme de informare statistică și diseminare a datelor.

Infrastructura de prelucrare a datelor

- Cea mai mare provocare în ceea ce privește tehnologia în INS este lipsa personalului IT specializat.
- Baza de date centrală de diseminare (TEMPO) trebuie modernizată
- Cursuri limitate pentru a învăța cum să utilizeze cele mai recente aplicații de înaltă tehnologie (de exemplu, R, Python etc.)
- Inexistența practică a unui program de formare susținut pentru personalul nou.
- Lipsa echipamentului necesar pentru telemuncă.
- Accesul restricționat al personalului INS și DTS la diverse pagini web, ceea ce face dificilă identificarea furnizorilor de date și colectarea datelor statistice.
- Baza de date a metadatelor este depășită și trebuie refăcută/ nu există un sistem integrat de metadate.

Oportunități

- Posibilitatea de a accesa fonduri structurale și granturi de la Comisia Europeană - Eurostat.
- Principii de dezvoltare durabilă promovate de UE.
- Disponibilitatea diverselor programe de formare și dezvoltare profesională în România și în străinătate, în conformitate cu cerințele statistice ale UE și acces facil la formare prin intermediul fondurilor UE.
- Tendința internațională spre digitalizare (colectare – CAPI, CAWI, și diseminare – online).
- Aplicații statistice din ce în ce mai performante.
- Dezvoltarea puternică a noilor tehnologii.

- Reutilizarea sondajului electronic și a metadatelor standardizate etc. (sau a unei părți a acestora) și a altor sondaje/cercetări statistice.
- O mai bună utilizare a bazei de date existente pentru a dezvolta noi indicatori pentru estimarea pe domenii mici prin aplicarea modelelor econometrice.
- Accesul la politicile publice ale UE și strategiile UE.
- Îmbunătățirea infrastructurii IT prin politica digitală a UE și digitalizarea sectorului public.
- Creșterea mobilității, inclusiv nivelul de cooperare internațională.
- Accesul și utilizarea tehnologiilor gratuite și a surselor deschise.
- Concurență tehnologică și inovație.
- Dorința de a implementa cele mai bune practici.
- Interesul presei și al publicului larg de a prezenta statistici simplificate pe care toată lumea le poate înțelege.
- Bugetul de stat și fondurile structurale sprijină cercetarea și inovarea.
- Colaborare cu domeniul cercetării științifice, universități, mediul academic, institute naționale de cercetare și dezvoltare etc.
- Telemunca.
- Aprofundarea și extinderea globalizării.
- Internet de bandă largă.

Amenințări

- Rolul de lider al INS nu este acceptat de alți APSO care prezintă riscuri pentru implementarea cu succes a strategiei. În plus, există o reticență a părților interesate de a coopera în cadrul activităților statistice sau de a-și recunoaște responsabilitățile, care este un alt risc major.
- Imposibilitatea compensării / salariilor adecvate ale specialiștilor care prestează la locul de muncă.
- Povara administrativă pentru colectarea datelor la nivelul întreprinderilor.
- Corupția.
- Constrângeri legislative la nivel național
- Instabilitate instituțională.
- Acces dificil la datele administrative.
- Consecințele crizei globale și naționale.
- Constrângerile bugetară pot reprezenta o amenințare majoră pentru dezvoltarea capacității și infrastructurii INS.

Anexa 3. Produse statistice

Lista activităților statistice este prezentată în Programul statistic național anual la următorul link: <https://insse.ro/cms/ro/content/programe-%C8%99i-strategii>.
PSNA este actualizat în fiecare an.

Anexa 4. Evaluarea capacității statistice a INS

Echipa Băncii Mondiale a prezentat INS Instrumentul de Evaluare a Capacității Statistice (TASC). TASC oferă un scor cantitativ al capacității globale a unui INS, precum și o defalcare a domeniilor forte și slabe. Cadrul și instrumentele care măsoară capacitatea statistică sunt comune în planificarea și practica dezvoltării.

TASC are un modul pentru fiecare dintre aceste domenii operaționale, precum și un modul care evaluează capacitatea instituțională globală a INS:

- planificarea și gestionarea,
- cartografierea,
- eșantionarea,
- conținutul chestionarului și testarea,
- operațiuni pe teren,
- procesarea datelor,
- analiza și evaluarea datelor
- diseminarea datelor
- publicitate
- înregistrări administrative

Module	Scor individual	Scor grup
1. Capacitatea instituțională	76%	72%
2. Planificare și management	69%	14%
3. Cartografiere	42%	68%
4. Eșantionate	79%	65%
5. Chestionar. Conținut și testare	78%	24%
6. Misiuni pe teren	68%	17%
7. Procesarea datelor	58%	51%
8. Analiza și evaluarea datelor	51%	67%
9. Diseminarea datelor	82%	25%
10. Publicitate	67%	15%
11. Rezumat captură date mobile	44%	0%
12. Înregistrări administrative	61%	69%

Rezumatul rezultatelor arată un decalaj mare între scorul individual și cel de grup în 5/12 module din cauza lipsei îndeplinirii chestionarului de către grupuri în modulele respective. Cu toate acestea, numai diseminarea datelor atinge o capacitate de peste 80%, iar alte trei module sunt cuprinse între 75% și 80%, restul (8 module) fiind între 42% și 68%.

În concluzie, există un spațiu substanțial pentru îmbunătățirea capacității statistice a INS în toate modulele, cu o atenție specială la cartografiere, captură de date mobile, procesare de date, analiză și evaluare a datelor, publicitate și înregistrări administrative.

Echipa Băncii Mondiale a propus recomandări și măsuri pentru îmbunătățirea capacității statistice a INS în fiecare domeniu examinat pe parcursul acestui proces.

Anexa 5. Chestionar pentru evaluarea capacității statistice a BNS

Obiectivul acestui chestionar este de a furniza Biroului Național de Statistică cu un cadru de întrebări care vor fi abordate pe parcursul procesului de evaluare și de a permite INS să pregătească informațiile relevante. Chestionarul ar trebui să ajute participanții la întâlnire și evaluatorii să pregătească documentele și discuțiile pentru prima misiune. Răspunsurile concise ar fi apreciate.

- **CADRU LEGAL**

1.1. Protecția independenței profesionale

1.2. Mandat pentru colectarea datelor

1.3. Legislația privind recensământul

1.4. Alte acte legislative care afectează statisticile

1.5. Securitatea datelor și confidențialitatea statistică

- **SISTEMUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ OFICIALĂ**

2.1. Structura sistemului

2.2. Programarea/planificarea statistica națională

2.3. Mecanismele de coordonare a sistemului

- **BIROUL STATISTIC NAȚIONAL**

3.1. Declarația misiunii INS

3.2. Organizarea INS și organigrama

3.3. Managementul resurselor

3.4. Monitorizarea internă și externă a calității și performanței

3.5. Politica de diseminare a sistemului național de statistici

3.6. Relațiile cu principalele părți interesate

3.7. Cooperare internațională

- **DOMENII STATISTICE**

4.1. Întrebări generale pentru domenii statistice / Surse de date / Registre și sondaje

4.2. Statistici demografice și sociale

4.3. Statistici macroeconomice

4.4. Statistici de afaceri

4.5. Statistici agricole

4.6. Statistici multi-domeniu

Anexa 6: Rezultatele chestionarelor utilizate

Arhiva cu chestionarele și rezultatele obținute este disponibilă aici

[SDNSS Archive Questionnaires – Arhiva Chestionare](#)

Anexa 7: Reuniuni ale grupurilor de lucru

Întâlniri INS - Banca Mondială pentru elaborarea SDSSN 2021-2027:

Data	Grup de Lucru	Tematica
18.08.2020	Membrii GL1, GL2, GL3, GL 5, GL6, GL7	Prezentarea planului general de elaborare a strategiei și discutarea detaliată a primei etape de implementare
7.09.2020	Liderii GL1, GL2, GL3, GL5, GL6, GL 7	Prezentarea și analiza acțiunilor pregătitoare ale strategiei
14.09.2020	GL1, GL2	Analiza obiectivelor specifice și strategice propuse de BM
15.09.2020	GL3	Analiza obiectivelor specifice și strategice propuse de BM
16.09.2020	GL5, GL6	Analiza obiectivelor specifice și strategice propuse de BM
17.09.2020	GL7	Analiza obiectivelor specifice și strategice propuse de BM
23.09.2020	GL3	Identificarea și stabilirea indicatorilor referitori la obiective specifice și măsurile acestora.
30.09.2020	GL5	Identificarea și stabilirea indicatorilor referitori la obiective specifice și măsurile acestora.
02.10.2020	GL1	Identificarea și stabilirea indicatorilor referitori la obiective specifice și măsurile acestora
01.10.2020	GL6, GL7	Identificarea indicatorilor referitori la obiective și măsuri specifice
06.10.2020	GL3 GL6	Analiza fișelor de indicatori propuse în cadrul reuniunilor anterioare și observații cu privire la aceste propuneri Finalizarea obiectivelor specifice, a măsurilor, a indicatorilor
14.10.2020	GL1	Analiza propunerilor de obiective strategice cu obiective specifice și măsuri conexe
22.10.2020	GL3	Îndeplinește toate capitolele de calitate din modulele TASC Analizarea și discutarea răspunsurilor din chestionarul cu întrebări deschise. În timpul reuniunii a fost identificată o nouă măsură și necesitatea de a modifica o măsură existentă.
27.10.2020	GL 3	Completarea în grup a modulului de eșantionare, a modulului de procesare a datelor și a modulului de analiză și evaluare a datelor din chestionarul TASC. Discuții despre modul de stabilire a obiectivelor pentru anumiți indicatori
05.11.2020	GL3	Discutarea bugetului privind măsurile din OS 3
06.11.2020	GL6	Discuții cu privire la obiective, măsuri și indicatori
12.11.2020	GL6 + GL 7	Chestionare TASC pentru evaluarea capacității statistice a

		INS
17.11.2020	GL7	Discutarea bugetului și a indicatorilor
08.11.2020	GL6	Discutarea bugetului și a indicatorilor
10.12.2020	GL6	Finalizarea bugetului și a indicatorilor SDSSN
14.12.2020	GL7	Finalizarea bugetului și a indicatorilor SDSSN
15.12.2020	GL1	Finalizarea bugetului și a indicatorilor SDSSN
09.02 2020	UPP	Discuții privind strategia

Anexa 8: Programul Statistic Național Multianual 2021-2024

Program statistic național multianual

2021-2024

Lista abrevierilor din PSNM.....	41
1. Scopul PSNM	42
2. Acțiuni pentru 2021-2024 în sprijinul implementării măsurilor și obținerii rezultatelor	43
3. Proceduri de monitorizare și evaluare	50
4. Implicații bugetare și surse de finanțare	50

Lista abrevierilor din PSNM

AMIGO	Ancheta Forței de Muncă în Gospodării
ANCPI	Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară
ANOFM	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANP	Administrația Națională a Penitenciarelor
ARACIP	Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar
ARDA	Asociația Regională de Dezvoltare Antreprenorială
CAPI	Intervievare personală asistată de calculator
CAWI	Intervievare online asistată de calculator
COMSTAT	Comitetul Sistemului Statistic Național
CONRENA	Proiectul privind Consolidarea Sistemului Statistic Național
CSN	Consiliul Statistic Național
DGSSD	Direcția Generală de Statistică Socială și Demografică
DGSE	Direcția Generală de Statistică Economică
DGCNSM	Direcția Generală de Conturi Naționale și Sinteze Macroeconomice
DGEGSDS	Direcția Generală de Exploatare și Gestionare a Surselor de Date Statistice
SSE	Sistemul Statistic European
ISU	Inspectoratul General de Urgență
RGA	Recensământul General Agricol
GAMSO	Modelul General de Activitate pentru Organizarea Statistică
GSBPM	Model Generic Statistic al Proceselor Funcționale
GSIM	Model Generic Statistic de Informații
TIC	Tehnologia Informației și Comunicațiilor
INS	Institutul Național de Statistică
PSNA	Planul Statistic Național Anual
PSNM	Planul Statistic Național Multianual
SDSSN	Strategia de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național
SSN	Sistemul Statistic Național
RPL	Recensământul Populației și Locuințelor

1. Scopul PSNM

Programul Statistic Național Multianual (PSNM) pentru perioada 2021-2024 a fost elaborat ca un instrument de planificare strategică, pentru operaționalizarea Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2021-2027 (SDSSN), pe termen mediu (4 ani).

PSNM detaliază acțiunile necesare pentru realizarea progreselor importante ale obiectivelor specifice și ale celor 5 obiective strategice ale Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2021-2027. Acțiunile au fost elaborate la nivelul fiecărei măsuri și pe fiecare domeniu statistic (unde a fost cazul).

Prin acțiunile PSNM, Institutul Național de Statistică (INS), în calitate de coordonator al Sistemului Statistic Național (SSN), a urmărit să asigure dezvoltarea capacității de producție statistică și să consolideze structura și funcționalitatea Sistemului Statistic Național.

În stabilirea priorităților programului statistic pentru perioada 2021-2024, au fost avute în vedere și mai multe aspecte transversale, de importanță strategică pentru evoluția statisticii oficiale, cum ar fi:

1. Dezvoltarea capacității de a furniza datele statistice necesare pentru a fundamenta, monitoriza și evalua politicile naționale și a celor necesare pentru a implementa reglementările Uniunii Europene, conform programelor statistice naționale și cele ale Sistemului Statistic European (SSE).
2. Îmbunătățirea eficienței prin colaborarea sistematică în cadrul SSE, respectând în același timp principiul subsidiarității.
3. Intensificarea colaborării în cadrul SSE, intensificarea ulterioară a schimbului de cunoștințe, experiență și metodologii, precum și prin schimbul de instrumente, date, servicii și resurse, ori de câte ori este cazul.
4. Modernizarea capacității de producție a Sistemului Statistic Național prin standardizarea (GSBPM/GAMSO) metodelor, tehnologiei informației și proceselor și prin implementarea calității generale a managementului.
5. Modernizarea instituțională a SSN prin modernizarea legii statisticii, dezvoltarea rolului și a importanței statisticianului, consolidarea rolului INS de coordonator cu privire la funcționarea optimă a Sistemului Statistic Național, asigurarea sustenabilității resurselor umane, materiale și financiare pentru a putea satisface cerințele tot mai mari ale utilizatorilor de date statistice, informații statistice de calitate, determinate și adaptate la evoluția societății.
6. Îmbunătățirea substanțială a cooperării și comunicării cu partenerii din cadrul Sistemului Statistic Național – furnizori, producători și utilizatori de date statistice – pentru a reduce sarcina de răspuns, pentru a recunoaște rolul și importanța statisticilor oficiale, pentru a răspunde mai bine cerințelor societății, și în final, pentru a permite o mai bună prioritizare a activităților.
7. Transformarea INS într-un centru nodal pentru integrarea surselor de date administrative în procesul statistic, ca sprijin pentru:
 - a. reducerea sarcinii de răspuns la anchetele statistice, în special, și a sarcinii administrative, în general
 - b. creșterea acoperirii statistice a structurilor regionale și a zonelor geografice mici
 - a. răspuns la noii utilizatori în domenii precum globalizarea, migrația și dezvoltarea sustenabilă.
8. Consolidarea capacității INS, a direcțiilor statistice regionale și județene în vederea creșterii calității datelor colectate și pentru a răspunde mai bine cerințelor de date statistice ale comunităților locale.

2. Acțiuni pentru 2021-2024 în sprijinul implementării măsurilor și obținerii rezultatelor

Deoarece PSNM operaționalizează SDSSN 2021-2027, coerența cu Viziunea, Obiectivele strategice și Obiectivele specifice este esențială și, prin aceasta, Acțiunile care alcătuiesc programul multianual sprijină implementarea Măsurilor și obținerea Rezultatelor acestora (a se vedea secțiunea 6, din prezentul).

Structura PSNM este direct legată de cea a SDSSN și de defalcarea suplimentară a Măsurilor, respectiv de fiecare obiectiv strategic:

Obiectivul Strategic 1: Îmbunătățirea promovării culturii statistice și a produselor și serviciilor statistice.

În cadrul acestui obiectiv strategic vor fi implementate cele mai adecvate instrumente de diseminare și comunicare pentru a satisface nevoile divergente și în continuă schimbare ale utilizatorilor, atât la nivel național, cât și la nivel local, și care sunt suficiente de flexibile pentru a se adapta la tehnologiile emergente și pentru a oferi îndrumare într-o lume a revoluției datelor.

Acțiuni necesare în vederea operaționalizării **Obiectivului Strategic 1 la nivelul fiecărei Măsurii:**

Obiectiv Strategic 1	
Îmbunătățirea promovării culturii statistice și a produselor și serviciilor statistice	
Obiectiv Specific 1.1	
Îmbunătățirea și diversificarea comunicării statistice	
Măsuri	Acțiuni
M1.1.1. Implementarea de noi instrumente de comunicare pentru extinderea online	1.1.1.1. Facilitatea de a introduce un modul HTML pentru comunicatele de presă: 1.1.1.1.1. Identificarea tipurilor de comunicate de presă, grupate pe domenii de activitate 1.1.1.1.2. Crearea unuia sau mai multor modele pentru fiecare comunicat de presă 1.1.1.1.3. Crearea unui generator de modele pentru comunicatele de presă 1.1.1.1.4. Crearea unei interfețe grafice capabile să gestioneze lucrul cu comunicatele de presă 1.1.1.1.5. Teste privind experiența utilizatorului cu personalul însărcinat cu redactarea/conceperea comunicatelor de presă 1.1.1.1.6. Teste privind experiența utilizatorului pe interfața front end 1.1.1.1.7. Stabilirea drepturilor de acces pentru diferite categorii de utilizatori care participă la utilizarea modulului (administrator, utilizator cu drept de citire/scriere/semnare/anulare/modificare a conținutului comunicat) 1.1.1.2. Posibilitatea de a introduce un modul „blog” cu subiecte de interes statistic: 1.1.1.2.1. Identificarea tipurilor de subiecte de interes statistic 1.1.1.2.2. Crearea unuia sau a mai multor modele pentru fiecare temă 1.1.1.2.3. Crearea unui generator de modele 1.1.1.2.4. Crearea unei interfețe grafice capabile să asigure funcționalitatea blogului 1.1.1.2.5. Teste privind experiența utilizatorului cu personalul care scrie articole 1.1.1.2.6. Teste privind experiența utilizatorului pe interfața front end 1.1.1.2.7. Stabilirea drepturilor de acces pentru diferite categorii

	de utilizatori care participă la utilizarea modului (administrator, utilizator cu drept de citire/scriere/semnare/anulare/modificare a conținutului articolelor)
M1.1.2. Monitorizarea, analizarea și identificarea subiectelor de interes statistic de pe agenda publică	1.1.2.1. Avertizarea din timp cu privire la orice subiect statistic identificat ca fiind de interes pentru agenda publică și dezbateră acestuia: 1.1.2.1.1. Studiu permanent al agendei publice 1.1.2.1.2. Identificarea subiectului statistic de interes pentru agenda publică 1.1.2.1.3. Propunerea de dezbateră a acestuia
Obiectiv Specific 1.2 Îmbunătățirea diseminării informațiilor statistice și a accesului utilizatorilor la datele și metadatele statistice	
M1.2.1. Îmbunătățirea disponibilității și accesibilității produselor și serviciilor statistice	1.2.1.1. Implementarea noilor metode utilizate pentru diseminarea statisticilor oficiale
M1.2.2. Îmbogățirea conținutului bazei de date: TEMPO, baza de date cu metadate și e-DEMOS	1.2.2.1. TEMPO: gestionarea matricelor și a metadatelor aferente și încărcarea de noi matrici și metadate corespunzătoare 1.2.2.2. eDEMOS: gestionarea indicatorilor și a metadatelor din baza de date și încărcarea de noi indicatori 1.2.2.3. Baza de date cu metadate: gestionarea activităților statistice existente în baza de date și crearea de noi activități statistice "
M1.2.3. Realizarea unei biblioteci digitale cu publicații INS la standarde UE	1.2.3.1. O selecție riguroasă a documentelor, cu scopul de a identifica acele documente care, având în vedere vechimea și starea lor de conservare, necesită o atenție specială, devenind prioritare pentru fiecare colecție; 1.2.3.2. Analiza modului în care se va realiza digitizarea; 1.2.3.3. Punerea la dispoziția utilizatorilor a bibliotecii digitale pentru consultare.
Obiectiv Specific 1.3 Promovarea culturii statistice	
M1.3.1. Difuzarea de materiale informative în vederea consolidării relațiilor cu mass-media	1.3.1.1. Consolidarea relațiilor cu mass-media prin simplificarea limbajului statistic și prezentarea informațiilor statistice într-un format accesibil: 1.3.1.1.1. Identificarea informațiilor statistice considerate interesante pentru a fi transmise pe canalele media. 1.3.1.1.2. Alegerea celui mai bun canal mediatic în funcție de beneficiarul informației 1.3.1.1.3. Alegerea celui mai potrivit limbaj de comunicare în funcție de canalul mediatic și de publicul țintă
M1.3.2. Organizarea de sesiuni de comunicare, reuniuni tematice pentru cunoașterea și înțelegerea activității statisticii oficiale – pe diferite grupuri de părți interesate (sectorul public, mediul politic, de afaceri, publicul larg etc.).	1.3.2.1. Consolidarea relațiilor cu părțile interesate prin simplificarea limbajului statistic și prezentarea informațiilor statistice într-un format simplificat: 1.3.2.1.1. Identificarea informațiilor statistice considerate interesante pentru a fi transmise părților interesate. 1.3.2.1.2. Alegerea celui mai adecvat mod de comunicare în funcție de beneficiarul informației "

Obiectiv Strategic 2: Consolidarea Sistemului Statistic Național

SSN și INS au în vedere o mai bună organizare și eficientizare a producției statistice pe domenii statistice în cadrul INS și, de asemenea, în cadrul altor producători de statistici oficiale, pentru a consolida producția statistică.

Acțiuni necesare în vederea operaționalizării **Obiectivului Strategic 2 la nivelul fiecărei Măsuri:**

Obiectiv Strategic 2	
Consolidarea Sistemului Statistic Național	
Obiectiv specific 2.1.	
Consolidarea producției statistice de către INS	
Măsură	Acțiuni
M2.1.1 Organizarea și eficiența producției statistice pe fiecare domeniu statistic	2.1.1.1. Identificarea nevoilor 2.1.1.2. Proiectare 2.1.1.3. Dezvoltare 2.1.1.4. Colectare 2.1.1.5. Prelucrare 2.1.1.6. Analiză 2.1.1.7. Diseminare și prezentare 2.1.1.8. Evaluare
Obiectiv specific 2.2.	
Consolidarea producției statistice de către alți producători de statistici oficiale	
M2.2.1 Organizarea și eficiența producției statistice	2.2.1.1. Organizarea și eficientizarea producției statistice realizate de ONRC 2.2.1.2. Organizarea și eficientizarea producției statistice realizate de ANP 2.2.1.3. Organizarea și eficientizarea producției statistice realizate de ANPM 2.2.1.4. Organizarea și raționalizarea producției statistice realizate de MMPS 2.2.1.5. Organizarea și raționalizarea producției statistice realizate de INSP 2.2.1.6. Organizarea și eficientizarea producției statistice realizate de AACR 2.2.1.7. Organizarea și eficientizarea producției statistice realizate de MADR 2.2.1.8. Organizarea și eficientizarea producției statistice realizate de ANSVSA 2.2.1.9. Organizarea și eficientizarea producției statistice realizate de ANPA 2.2.1.10. Organizarea și eficientizarea producției statistice realizate de IGPF 2.2.1.11. Organizarea și eficientizarea producției statistice realizate de CNC 2.2.1.12. Organizarea și eficientizarea producției statistice realizate de ANCOM

Obiectiv Strategic 3: Modernizarea produselor și serviciilor statistice

SSN și INS au în vedere menținerea și creșterea constantă a încrederii utilizatorilor în statistici. Pentru a asigura acest rezultat pe termen lung, vor fi puse în aplicare instrumente moderne și eficiente pentru a îmbunătăți producția statistică, colectarea datelor statistice, standardizarea GSBPM până la nivelul 4 de maturitate și pentru a dezvolta registre și baze de date statistice.

Acțiuni necesare în vederea operaționalizării **Obiectivului Strategic 3 la nivelul fiecărei Măsuri:**

Obiectiv Strategic 3	
Modernizarea produselor și serviciilor statistice	
Obiectiv specific 3.1	
Inovarea procesului de producție statistică	
Măsură	Acțiuni
M3.1.1. Identificarea surselor de date complementare/ auxiliare, care pot fi accesate și utilizate/implementate în procesul de producție statistică pe baza unor modele statistice avansate	3.1.1.1. Inventarierea surselor de date complementare/auxiliare în legătură cu posibilele aplicații în generarea de statistici experimentale (modele statistice avansate). 3.1.1.2. Evaluarea surselor de date în raport cu criteriile de calitate ale statisticilor oficiale. 3.1.1.3. Pilotarea statisticilor experimentale (modele statistice avansate) pe baza surselor de date identificate și publicarea rezultatelor. 3.1.1.4. Încorporarea parțială sau totală în procesele de producție statistică a surselor de date identificate.
M3.1.2. Introducerea de metode și modele statistice avansate	3.1.2.1. Pentru sursele de date identificate, inventarierea metodelor și modelelor statistice avansate utilizate în cercetare și practică în domeniul statisticii oficiale și în disciplinele științifice conexe. 3.1.2.2. Evaluarea metodelor și modelelor statistice avansate în raport cu criteriile de calitate ale statisticilor oficiale. 3.1.2.3. Utilizarea metodelor și modelelor statistice avansate pentru a produce statistici experimentale și publicarea rezultatelor obținute. 3.1.2.4. Încorporarea parțială sau totală a metodelor și modelelor statistice avansate în procesele de producție statistică. "
Obiectiv specific 3.2	
Îmbunătățirea metodelor de obținere a produselor și serviciilor statistice (inclusiv a surselor administrative)	
M3.2.1. Implementarea metodelor moderne de colectare a datelor (CAPI/CAWI) în cadrul anchetelor privind gospodăriile eligibile	3.2.1.1. Efectuarea unui inventar al anchetelor statistice eligibile pentru CAPI/CAWI 3.2.1.2. Proiectarea instrumentelor statistice specifice CAPI / CAWI 3.2.1.3. Elaborarea instrucțiunilor de colectare și a instruirilor specifice 3.2.1.4. Colectarea și asistența în timpul colectării
M3.2.2. Definirea fluxurilor de lucru și a algoritmilor de calcul pentru a construi indicatori statistici utilizând surse de date administrative	3.2.2.1. Realizarea unui inventar al cercetărilor statistice eligibile pentru utilizarea surselor administrative 3.2.2.2. Analizarea surselor de date administrative disponibile în corelație cu nevoia statistică 3.2.2.3. Construirea fluxului efectiv de colectare a datelor pentru fiecare cercetare eligibilă
M3.2.3. Intensificarea utilizării metodelor electronice de obținere a datelor statistice în cadrul anchetei în întreprinderi	3.2.3.1. Efectuarea inventarului de cercetare statistică pentru colectarea electronică pentru cel puțin 50% din eșantion 3.2.3.2. Proiectarea de instrumente statistice specifice 3.2.3.3. Elaborarea instrucțiunilor de colectare și a instruirilor specifice 3.2.3.4. Colectarea și asistența în timpul colectării "
M3.2.4. Actualizarea bazei de date cu informații geospațiale	3.2.4.1. Identificarea instituțiilor centrale sau locale care dețin astfel de

(GeoDAB) pentru a crește volumul de informații geocodate.	informații: 3.2.4.2. Importarea acestor informații, deja existente; 3.2.4.3. Colaborarea cu autoritățile locale pentru a contribui la geocodificarea tuturor clădirilor (cu sau fără locuințe), monumentelor, culturale, de agrement etc. "
M3.2.5 Modernizarea statisticilor agricole	3.2.5.1. Proiectarea instrumentelor statistice specifice PAC pentru RGA 2020 3.2.5.2. Elaborarea instrucțiunilor de colectare și a instruirii specifice pentru RGA 2020 3.2.5.3. Colectarea adecvată și asistență pe parcursul colectării RGA 2020 3.2.5.4. Proiectarea instrumentelor statistice specifice PAC pentru ASA 2023 3.2.5.5. Elaborarea de instrucțiuni de colectare și instruire specifică pentru ASA2023 3.2.5.6. Colectarea și asistența pe parcursul colectării ASA2023 "
M3.2.6 Actualizarea setului de indicatori naționali în vederea implementării SNDDR 2030 în concordanță cu Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și indicatorii europeni.	3.2.6.1. Proiectul „România Durabilă” – Dezvoltarea cadrului strategic și instituțional pentru implementarea Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă a României 2030, Cod SIPOCA / SMIS 2014+: SIPOCA 613 / Cod MySMIS 127545, următoarele activități: - Stabilirea setului de indicatori de dezvoltare durabilă pentru monitorizarea implementării strategiei - Crearea, la nivelul INS, a structurilor de date necesare pentru încărcarea indicatorilor de dezvoltare durabilă, popularea bazei de date și diseminarea informațiilor - Extinderea funcțiilor sistemului informatic integrat (platformă IT) realizat în cadrul SIPOCA 11 - Monitorizarea Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030 - Realizarea procedurilor operaționale pentru stabilirea modului de lucru și de comunicare între SGG, INS și ARDA, precum și între INS, SGG și fiecare minister și/sau instituții în cadrul procesului de monitorizare și raportare a implementării
Obiectiv specific 3.3 Îmbunătățirea calității statisticilor oficiale și standardizarea proceselor statistice	
M3.3.1. Îmbunătățirea și creșterea vizibilității calității produselor statistice	3.3.1.1. Elaborarea de rapoarte de calitate în conformitate cu cerințele europene pentru cercetările statistice pentru care există reglementări europene pe fiecare domeniu statistic. 3.3.1.2. Elaborarea de rapoarte de calitate pentru cercetările statistice pentru care nu există reglementări europene pe fiecare domeniu statistic în parte
M3.3.2 Standardizarea proceselor de colectare, prelucrare și diseminare a datelor statistice	3.3.2.1 Implementarea GSBPM
M3.3.3. Implementarea de noi metode, metodologii reglementate de regulamentele europene pentru producerea de statistici comparabile de calitate	3.3.3.1 Implementarea de noi metode/metodologii reglementate de reglementările europene pentru producerea de statistici comparabile și de calitate pentru fiecare domeniu statistic în parte

Obiectiv Strategic 4: Dezvoltarea de sisteme și servicii IT

Sofisticarea serviciilor electronice în sprijinul producției statistice reprezintă calea pe care SSN intenționează să o urmeze în vederea urmăririi obiectivelor de modernizare și inovare tehnologică, respectiv pe baza unei infrastructuri flexibile, pentru a facilita eficiența proceselor pe care le deservește, în virtutea faptului că TIC reprezintă factorul cheie în atingerea obiectivelor stabilite prin prezenta Strategie. Aceasta ilustrează, în special, opțiunile tehnologice aferente proiectelor pentru următorii șapte ani în ceea ce privește standardizarea proceselor statistice, îmbunătățirea și dezvoltarea registrelor statistice integrate, utilizarea de noi surse de date și tehnologii în producția statistică.

Acțiuni necesare în vederea operaționalizării **Obiectivului Strategic 4 la nivelul fiecărei Măsuri:**

Obiectiv Strategic 4	
Dezvoltarea de sisteme și servicii IT	
Obiectiv specific 4.1	
Adoptarea de limbaje de programare moderne și standardizarea proceselor IT	
Măsură	Acțiuni
M4.1.1. Actualizarea aplicațiilor IT	4.1.1.1. Identificarea aplicațiilor și tehnologiilor IT utilizate; 4.1.1.2. rescrierea aplicațiilor IT identificate ca utilizând tehnologii și limbaje de programare învechite;
M4.1.2. Crearea de module standardizate în vederea reutilizării lor pentru chestionare și lucrări similare	4.1.2.1. Identificarea aplicațiilor și tehnologiilor IT utilizate; 4.1.2.2. rescrierea aplicațiilor IT identificate ca utilizând tehnologii și limbaje de programare învechite;
M.4.1.3. Îmbunătățirea și reînnoirea competențelor în mediul digital pentru a oferi răspunsuri eficiente la apariția noilor tehnologii	4.1.3.1. Dezvoltarea infrastructurii INS (săli, dotări) în vederea asigurării condițiilor pentru perfecționarea angajaților 4.1.3.2. Actualizarea planului anual de formare profesională în concordanță cu digitizarea instituției 4.1.3.3. Diversificarea metodelor de formare profesională, cu accent pe participarea online.
Obiectiv specific 4.2	
Migrarea aplicațiilor existente în cloud	
M4.2.1. Inventarierea bazelor de date și a elementelor necesare pentru construirea magazinului de date și utilizarea tehnologiei cloud	4.2.1.1. Identificarea tehnologiilor și a mediilor de stocare (în prezent, datele sunt stocate atât în baze de date relaționale, cât și sub formă de fișiere stocate local: dbf, csv, xls etc.); 4.2.1.2. Standardizarea tehnologiilor și a mediilor de stocare folosite pentru utilizarea tehnologiei cloud; "
M.4.2.2. Implementarea unei soluții de recuperare în caz de dezastru într-o locație diferită	4.2.2.1. Identificarea nevoilor și pregătirea specificațiilor tehnice; 4.2.2.2. Achiziționarea unei soluții de recuperare în caz de dezastru (hardware / software) 4.2.2.3. Implementarea soluției într-o locație teritorială a INS (de preferință din Transilvania) 4.2.2.4. Instruirea personalului implicat.
M.4.2.3. Crearea unei biblioteci digitale cu cărți vechi rare din arhiva INS	4.2.3.1. Identificarea nevoilor și pregătirea specificațiilor tehnice; 4.2.3.2. Realizarea achiziției unei soluții de bibliotecă digitală (hardware/software) 4.2.3.3. Implementarea soluției în cadrul sediului central al INS 4.2.3.4. Instruirea personalului implicat.

Obiectiv Strategic 5 Îmbunătățirea cadrului instituțional și a capacității administrative

Rezultatele pe termen lung ale Obiectivului Strategic 5 vizează îmbunătățirea guvernantei publice a INS și SSN. Pentru a pune în aplicare toate politicile propuse în acest document strategic, SSN trebuie să implementeze instrumente de bună practică, cum ar fi managementul modern al resurselor umane, bugetarea bazată pe performanță/dovezi, managementul proiectelor/produselor statistice etc. Pe termen lung, INS urmărește o mai bună integrare a proceselor și adaptarea structurii organizaționale pentru a răspunde provocărilor anului 2030, revoluției datelor și agendei de dezvoltare.

Acțiuni necesare în vederea operaționalizării **Obiectivului Strategic 5 la nivelul fiecărei Măsuri:**

Obiective strategice 5 Îmbunătățirea cadrului instituțional și a capacității administrative	
Obiectiv specific 5.1 Dezvoltarea capacității administrative a INS pentru a sprijini modernizarea produselor și serviciilor statistice	
Măsură	Acțiuni
M.5.1.1 Îmbunătățirea managementului resurselor umane și adaptarea la nevoile organizației	5.1.1.1. Solicitare către SGG fondurile necesare pentru ocuparea posturilor vacante. 5.1.1.2. Diversificarea metodelor de resurse umane pentru a acoperi posturile vacante 5.1.1.3. Colaborarea cu direcțiile generale/direcțiile în vederea îndeplinirii cerințelor pentru ocuparea posturilor vacante 5.1.1.4. Dezvoltarea infrastructurii INS (săli, dotări) în vederea asigurării condițiilor pentru dezvoltarea profesională a angajaților. 5.1.1.5. Actualizarea planului anual de formare profesională în conformitate cu nevoile personalului și ale instituției. 5.1.1.6. Diversificarea metodelor de formare profesională, cu accent pe participarea online.
M.5.1.2 Măsuri de creștere a investițiilor	5.1.2.1. Inițierea achizițiilor publice necesare pentru investiții în prima jumătate a exercițiului bugetar în care este planificată investiția, în măsura în care există personal pentru achiziții publice; 5.1.2.2. Redimensionarea serviciului de achiziții publice în funcție de volumul de achiziții necesare cumulat cu achizițiile curente; 5.1.2.3. Continuarea procedurilor pentru ocuparea integrală a posturilor vacante existente în cadrul serviciului de achiziții publice.
Obiectiv specific 5.2 Optimizarea managementului performanței	
M5.2.1. Implementarea unui sistem electronic de gestionare a documentelor	5.2.1.1. Identificarea nevoilor și pregătirea documentației aferente; 5.2.1.2. Realizarea achiziției unei soluții de gestionare a documentelor (hardware/software) 5.2.1.3. Implementarea soluției în cadrul sediului central al INS 5.2.1.4. Instruirea personalului implicat. "
M5.2.2. Implementarea unui sistem electronic de arhivare a bazelor de date (inclusiv de microdate) și a documentelor din cadrul INS	5.2.2.1. Identificarea nevoilor și pregătirea documentației aferente; 5.2.2.2. Realizarea achiziției unei soluții de backup centralizat al bazei de date (hardware / software) 5.2.2.3. Implementarea soluției în cadrul sediului central al INS 5.2.2.4. Instruirea personalului implicat. "
M5.2.3. Implementarea condițiilor de telemuncă	5.2.3.1. Identificarea nevoilor și pregătirea documentației aferente; 5.2.3.2. Realizarea achiziției unei soluții de acces în rețeaua INS pentru personalul care lucrează la distanță (telemuncă) (hardware/software pentru aprox. 2000 de utilizatori simultan)

	5.2.3.3. Implementarea soluției în cadrul sediului central al INS 5.2.3.4. Instruirea personalului implicat. "
M.5.2.4 Consolidarea structurii și funcționarea coordonată a Sistemului Statistic Național	5.2.4.1. Actualizarea legislației statistice

3. Proceduri de monitorizare și evaluare

Cadrul de **monitorizare și evaluare**: Instrumentul Excel elaborat de INS cu sprijinul experților BM este potrivit pentru monitorizarea și evaluarea indicatorilor de performanță pentru PSNM. Instrumentul Excel include toți indicatorii de performanță pe surse și persoanele/departamentele responsabile cu actualizarea anuală a valorilor indicatorilor. INS va monitoriza și evalua progresul anual al indicatorilor.

Raportare: INS va elabora un raport anual privind progresul.

Evaluare: Evaluarea implementării PSNM va fi realizată prin utilizarea *Tabelului de Obiective de Realizare și Indicatori* (a se vedea mai jos) care este transpus într-un Nomenclator (instrument Excel) cu indicatori de performanță (impact, rezultat și realizare).

Actualizarea PSNM: Un ciclu complet al PSNM va fi realizat după patru ani. Această actualizare va implica trei sarcini:

- compararea rezultatelor din anii anteriori cu cele planificate; această comparație se va face pe baza obiectivelor stabilite în PSNM;
- efectuarea unei analize a mediului intern și extern pentru a vedea dacă este necesar să se facă schimbări semnificative în ipotezele care stau la baza planului actual; și
- adăugarea a încă trei ani la plan.

4. Implicații bugetare și surse de finanțare

Finanțarea PSNM este inclusă în estimarea SDSSN 2021-2027. Activitățile recurente pentru întreaga perioadă a PSNM 2021-2024 sunt finanțate din bugetul de stat și reprezintă 997,7 milioane de lei.

Nucleul de activități este necesar pentru renovare și digitizare, care vor fi asigurate în mare parte din fonduri europene nerambursabile (57 milioane RON).

Budget total PSNM:	2021	2022	2023	2024	Total 2021-2024
<i>Bugetul anual de stat al INS aprobat prin Legea bugetului de stat 15/2021, la care se adaugă bugetul suplimentar din fonduri EU</i>	229624833	241850113	260379678	265877834	997732458
<i>1 Îmbunătățirea promovării culturii statistice și a produselor și serviciilor statistice</i>	4566669	9691932	10306781	10428058	34993440
<i>2: Consolidarea Sistemului Statistic Național</i>	198925508	204368159	212162339	216950391	832406397
<i>3: Modernizarea produselor și serviciilor statistice</i>	3648014	3804515	4187849	4211353	15851731
<i>4: Dezvoltarea sistemelor și serviciilor IT</i>	9682017	10539906	18759472	19021895	58003290
<i>5: Îmbunătățirea cadrului instituțional și a capacității administrative</i>	12802625	13445601	14963237	15266137	56477600

Indicatori și obiective de realizare ale PSNM 2021-2024

Se recomandă INS ca, în proiectul final al PSNM 2021-2024 să includă un tabel de indicatori de performanță cu linii de bază și ținte 2024 și structura responsabilă (departamente / divizii / birouri) pentru implementarea și realizarea acestora. Un model poate fi cel prezentat mai jos.

Cod măsură	Indicatori de performanță; unitate de măsură	Valoare de referință 2020	Țintă 2024	Entitate responsabilă (instituție, direcție)
-----------------------	---	--------------------------------------	-------------------	---

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană,
din Fondul Social European